Jaarverslag en Jaarrekening 2022

Veiligheidsregio Fryslân

VEILIGHEIDSREGIO FRYSLÂN

Voorwoord

In de jaarstukken kijken we terug op de bijdrage die Veiligheidsregio Fryslân het afgelopen jaar heeft geleverd aan een veilig en gezond Fryslân. Daarnaast leggen we in deze stukken verantwoording af over het gevoerde beleid en de financiën.

De jaarstukken staan wederom voor een groot deel in het teken van diverse crisistaken. De eerste maanden van het jaar betrof dit voornamelijk onze rol met betrekking tot de coronacrisis. In het voorjaar nam onze rol bij deze crisis gestaag af, maar kwamen er nieuwe crisistaken bij. Door de oorlog in Oekraïne en het haperende opvangbeleid is een aantal extra coördinerende taken op de veiligheidsregio afgekomen. Ook hadden we in 2022 te maken met MPX (monkeypox) en vogelgriep. Onze organisatie werkte in 2022 van crisis naar crisis waardoor de flexibiliteit en het vermogen om meerdere ballen in de lucht te houden daarmee wederom flink op de proef werd gesteld.

Deze inspanning ziet u op zowel inhoud als financieel gebied terug in alle programma's. Het heeft alle geledingen van de organisatie in meer of mindere mate beïnvloed. Voor 2022 hadden we de ambitie om diverse werkzaamheden, die in de coronacrisis zijn uitgesteld, in te halen. Deze inhaalslag is weliswaar ingezet, maar door de blijvende dynamiek door de crisistaken, niet volledig gerealiseerd.

Een bijkomende complicerende factor betreft de huidige financieel-economische tijdsgeest. Vanwege een tekort aan materieel en materiaal kunnen leveranciers niet aan de levertijden voldoen. De krappe arbeidsmarkt maakt het daarbij uitdagend om voldoende en geschikte medewerkers te werven om onze doelstellingen te realiseren. Ondanks deze lastige omstandigheden is de kwaliteit van onze dienstverlening op orde, pakken wij het werk dat bleef liggen op en hebben we diverse successen behaald.

Het afgelopen jaar is bijvoorbeeld het overheidskader voor informatieveiligheid 'Baseline Informatieveiligheid Overheid (BIO)' ingevoerd. De GGD lanceerde 'Mijn Kinddossier', zodat ouders via een online portaal informatie krijgen over de groei en ontwikkeling van hun kinderen. Bij de brandweer is het meerjarenbeleid op het gebied van vakbekwaamheid vastgesteld en gaat de uitvoering van het eerste deel van de bouwagenda continu door. Daarnaast is de vogelgriepaanpak van Crisisbeheersing door het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) overgenomen in een "Landelijke Leidraad Vogelgriep."

De behaalde resultaten geven in deze dynamische tijden veel vertrouwen in de toekomst. Wij kijken dan ook met trots terug op de wijze waarop het personeel van Veiligheidsregio Fryslân op een daadkrachtige en vindingrijke manier invulling heeft gegeven aan een veilig en gezond Fryslân.

Hartelijke groet,

Het Dagelijks Bestuur

Leeswijzer

Voor u liggen de jaarstukken van 2022. Deze bestaan uit twee delen: het jaarverslag en de jaarrekening.

In het jaarverslag vindt u de programmaverantwoording en de paragrafen. De programma-verantwoording is het hart van de jaarstukken. Hierin leggen wij verantwoording af over het gevoerde beleid. In de lijn van de begroting 2022 presenteren wij de vier programma's aan de hand van twee vragen:

- Wat hebben wij gedaan?
- Wat heeft dit gekost?

De paragrafen geven betekenis aan de financiële aspecten van de jaarstukken. Risicobeheersing en resultaatafspraken zijn belangrijke uitgangspunten.

Een apart deel is de jaarrekening. In dit onderdeel bevinden zich de balans, inclusief toelichting, de programmarekening met toelichting, de bijlage met verantwoordingsinformatie over de specifieke uitkeringen (SISA) en de taakvelden.

Bij de overige gegevens staan onder andere de controleverklaring van de accountant en de voorgestelde resultaatbestemming.

VEILIGHEIDSREGIO FRYSLÂN

Inhoudsopgave

Deel I Jaarverslag 2022 ... 5
1. Inleiding en resultaat 2022 ... 6
2. Programmaverantwoording Gezondheid ... 8
2.1. Algemeen ... 8
2.2. Pijler 1 - Monitoring, signalering en advies ... 10
2.3. Pijler 2 - Uitvoerende taken gezondheidsbescherming ... 13
2.4. Pijler 3 - Bewaken van publieke gezondheid bij rampen en crises ... 16
2.5. Pijler 4 - Toezicht houden ... 19
2.6. Wat heeft het gekost? ... 20
2.7. Feiten en cijfers Programma Gezondheid ... 21
3. Programmaverantwoording Crisisbeheersing ... 23
3.1. Algemeen ... 23
3.2. Behaalde resultaten ... 23
3.3. Wat heeft het gekost? ... 26
3.4. Feiten en cijfers Programma Crisisbeheersing ... 27
4. Programmaverantwoording Brandweer ... 28
4.1. Algemeen ... 28
4.2. Speerpunten ... 29
4.2.1. Samen aantoonbaar vakbekwaam ... 29
4.2.2. Samen aantoonbaar paraat ... 29
4.2.3. Risicogericht en risicobewust samenwerken ... 29
4.3. Overig behaalde resultaten ... 31
4.3.1. Repressie ... 32
4.4. Wat heeft het gekost? ... 34
4.5. Feiten en cijfers Programma Brandweer ... 35
5. Programmaverantwoording Organisatie ... 35
5.1. Algemeen ... 35
5.2. Behaalde resultaten ... 35
5.3. Wat heeft het gekost? ... 37
5.4. Feiten en cijfers Programma Organisatie ... 38
6. Paragrafen ... 39
6.1. Financiering ... 39
6.2. Weerstandvermogen en risicobeheersing ... 40
6.3. Onderhoud kapitaalgoederen ... 43
6.4 Bedrijfsvoering ... 44
6.4.1. Inleiding ... 44
6.4.2. Tevredenheid bestuur ... 44
6.4.3. Privacy ... 44
6.4.4. Integriteitsbeleid ... 44
6.4.5. Gedragscode ... 45
6.4.6. Betaaltermijn ... 45
6.4.7. Opbouw personeel ... 45
6.5 Verbonden partijen ... 46

Deel II Jaarrekening 2022 ... 47
7. Jaarrekening ... 48
7.1. Balans per 31 december 2022 ... 49
7.2. Programmarekening 2022 - deel 1 ... 50
Programmarekening 2022 - deel 2 ... 51
7.3. Toelichtingen ... 52
7.3.1. Waarderings- en resultaatbepalingsgrondslagen ... 52
7.3.2. Toelichting op de balans ... 55
7.3.3. Toelichting op de programmarekening ... 62
7.3.4. Analyse begrotingsafwijkingen en begrotingsrechtmatigheid ... 71
7.4. Sisa-bijlage ... 73
7.5. Bijlage taakvelden ... 75

Deel III Overige gegevens ... 76
8. Overige gegevens ... 77
8.1. Controleverklaring ... 78
8.2. Voorgestelde resultaatbestemming ... 83
8.3. Vaststelling ... 84

Bijlagen ... 82
8.7. Investeringskredieten ... 85
8.8. Samenstelling bestuur en commissies ... 86
8.9. Analyse van taken ... 89

VEILIGHEIDSREGIO FRYSLÂN

Deel I Jaarverslag 2022

Veiligheidsregio Fryslân

1. Resultaat 2022

Veiligheidsregio Fryslân heeft over 2022 een positief resultaat gerealiseerd van € 893.000. Dit saldo wordt, net als in voorgaande jaren, deels veroorzaakt doordat een aantal reguliere taken zijn uitgesteld en vertraagd. Er is voor circa € 50 miljoen aan extra taken uitgevoerd als gevolg van deze crisistaken. Deze extra taken zijn uitgevoerd terwijl wij bij alle organisatie-onderdelen een uitdaging constateren om in deze huidige lastige arbeidsmarkt de formatie op het gewenste niveau te houden.

Nu de invloed van de diverse crises op onze organisatie is afgenomen, zullen wij de in voor-gaande jaren uitgestelde taken inhalen. Een groot aantal inhaalprojecten en inhaalacties zijn inmiddels al gestart. Een belangrijke kanttekening daarbij is dat we afhankelijk zijn van een aantal externe partijen. Voorbeelden hier van zijn leveranciers voor materieel en materiaal en Brandweer Opleidingen Noord voor wat betreft de inspanningen op het gebied van Vakbe-kwaam. Daarnaast is de huidige lastige arbeidsmarkt een complicerende factor.

Per programma is het gerealiseerd resultaat als volgt (bedragen in € 1.000).

Gerealiseerd resultaat per programma	Resultaat
Gezondheid	265
Crisisbeheersing	258
Brandweer	48
Organisatie	323
Gerealiseerd resultaat	**894**
Totaal voorstellen resultaatbestemming	894

De afwijkingen van de operationele resultaten per programma zijn toegelicht in de desbetref-fende programmaparagrafen. Wij hebben een aantal ontwikkelingen geconstateerd, waarop we verwachten extra inzet te moeten plegen. Bij de resultaatbestemming hebben we dan ook voorstellen gedaan voor het reserveren van middelen voor deze ontwikkelingen. Hieronder worden de voorstellen tot be-stemming toegelicht. Deze komen eveneens terug in de toelichting per programma voor het deel wat betrekking heeft op het betreffende programma.

• ***Gezondheid***
In de bestemmingsvoorstellen staan voorgestelde reserveringen voor beleidsadvisering ge-zondheid, Kansrijke Start, Publieke Gezondheid Asielzoekers (PGA) en Integraal Zorg Akkoord (IZA). Deze voorstellen vloeien voort uit eerdere besluitvorming van de Bestuurscommissie Gezondheid.

• ***Brandweer***
Het voorstel van de brandweer betreft de WABO. Nu de inwerkingtreding van de omgevings-wet opnieuw is uitgesteld, is een langere overbruggingsperiode nodig. Aangezien de transitie-kosten voor rekening van de Veiligheidsregio zijn, is de huidige bestemmingsreserve daardoor
niet meer toereikend.

• ***Crisisbeheersing***
Voor crisisbeheersing worden geen reserveringen voorgesteld.

• ***Organisatie***
Tijdens de crises zijn een aantal leerpunten geïdentificeerd. Middels een projectmatige aanpak willen wij deze leerpunten in de organisatie implementeren.

Het verloop in de balans is op hoofdlijnen als volgt (x € 1.000):

	31-12-2022	31-12-2021		31-12-2022	31-12-2021
Materiële vaste activa	67.215	64.637	Eigen vermogen	9.527	9.753
Vorderingen	12.992	31.070	Voorzieningen	10.714	9.618
Liquide middelen	467	459	Langlopende schulden	55.775	61.483
Overlopende activa	9.897	1.311	Kortlopende schulden	9.405	10.376
			Overlopende passiva	5.150	6.247
	90.572	**97.477**		**90.572**	**97.477**

Voor een toelichting op de balans wordt verwezen naar paragraaf 7.3.2.

2. Programmaverantwoording Gezondheid

2.1. Algemeen

Begin 2022 stond volop in het teken van de coronapandemie. Toen dit rustiger leek te worden, diende de oorlog in Oekraïne zich aan. Dit leidde tot een vluchtelingenstroom die op allerlei fronten inzet van de GGD vroeg. Zo inspecteerde de GGD de opvang locaties en organiseerde ondersteuning.

Onderstaande 7 vraagstukken speelden in 2022:

- De samenstelling van de bevolking verandert: vergrijzing, ontgroening, ontheemden, asielzoekers, statushouders;
- Toenemende ongelijkheid: verschil tussen arm en rijk, gezondheidsverschillen en (energie)armoede;
- Mensen met tegengestelde meningen komen harder met elkaar in botsing (bijvoorbeeld voor- en tegenstanders van vaccineren);
- Meer jonge mensen met depressieve gedachten en een stijgend aantal jongeren die eraan dacht om een einde aan het leven te maken. Het aantal jongeren dat daadwerkelijke een zelfmoordpoging deed, bleef gelijk.
- Ouderen vitaal houden.
- Meer vragen over een gezonde leefomgeving.
- De zorg wordt duurder, preventie wordt belangrijker en krijgt meer draagvlak.

De samenwerking tussen GGD Drenthe, Groningen en Fryslân werd in 2022 intensiever. We werken samen op het gebied van TBC-bestrijding, Forensische Geneeskunde (FG), Seksuele gezondheid (SOA Sense), Milieu & Gezondheid (M&G) en Infectieziektebestrijding (IZB).

Daarnaast spelen er onderwerpen als krapte op de arbeidsmarkt, functiewaarderings-vraagstukken langer durende crisis. In 2022 werkten wij aan organisatieontwikkeling en toekomstbestendigheid. Er ligt een meerjarenplan dat de continue ontwikkeling en groei van medewerkers borgt.

Een strategisch huisvestingsplan moet in 2023 antwoord geven op gestegen huurprijzen, energiekosten, hybride werken en een andere manier van werken binnen de organisatie (inclusief de jeugdgezondheidzorg).

Met een volle agenda en minder personeel dan we idealiter nodig hadden, hebben we alle zeilen bij moeten zetten. Het deed de organisatie goed dat de inspectie Gezondheidszorg en Jeugd GGD Fryslân in 2022 bezocht en haar waardering over het werk van de GGD uitsprak.

De GGD werkt op basis van het meerjarenbeleidsplan (2019-2022). De verschillende taken die wij uitvoeren staan hieronder beschreven.

De taken van GGD Fryslân

Iedereen verdient een gezond en veilig leven; wij dragen daaraan bij!

Een overzicht van deze taken en hun wettelijke grondslag is opgenomen als Bijlage 8.9. op pagina 88.

2.2. Monitoring, signalering en advies

Jeugdgezondheidszorg (JGZ)

In 2022 hadden we te maken met de nasleep van de coronapandemie, een krappe arbeidsmarkt, hoog ziekteverzuim en de inzet voor ontheemden uit Oekraïne. We kozen ervoor om kinderen zorg op maat aan te bieden, alternatieve werkwijzen toe te passen en extra verpleegkundigen en doktersassistenten in te zetten.

We gaven aandacht aan (mogelijke) kwetsbare kinderen. Denk aan de kansrijke start van jonge kinderen, de mentale gezondheid en het verzuim van schoolgaande kinderen en jongeren vanaf 12 jaar. Deze keuzes gaven ons ook de ruimte om integrale vroeghulp en premature nazorg op peil te houden.

Eind 2022 verbleven er ruim 900 Oekraïense kinderen in Fryslân. We gaven met een speciaal team voorlichting, voerden intakegesprekken en boden de kinderen vaccinaties aan.

JGZ 3.0: Digitaler en klantgerichter werken

In 2022 lanceerden wij Mijn Kinddossier (MKD). Een online portaal waarin ouders van kinderen tot 12 jaar informatie krijgen over de groei en ontwikkeling van hun kinderen. Tegelijkertijd stapten we over op de methode vroeg signalering Gezamenlijk inschatten zorgbehoefte (GIZ).

Waarom Gezamenlijk Inschatten Zorgbehoeften nodig is

De methode moet bijdragen aan een flexibele JGZ die de zorg en steun levert die gezinnen nodig hebben. Zo vroeg, licht en dichtbij mogelijk en zo zwaar als nodig. De professional heeft een cruciale rol en bepaalt samen met het kind of jongere en ouders, welke aanpak nodig is. GIZ is een beproefde methodiek voor vroeg signaleren van problemen en helpt de professional om een goed gesprek met kinderen en/of ouders te kunnen voeren. Door dit gesprek krijgen kinderen en hun ouders meer de regie en de hulp die ze nodig hebben.

Epidemiologie

In 2022 er voor de bestrijding van de coronapandemie extra capaciteit ingezet voor infectieziektebestrijding. Deze is vergoed vanuit de meerkostenregeling corona van VWS.

Met behulp van ZonMw-subsidies doen we extra gezondheidsonderzoek voor de landelijke coronamonitors jeugd, volwassen en ouderen. Hier gaan we mee verder in 2023 en 2024.

Friese Preventieaanpak (FPA)

Meer dan 350 professionals werken inmiddels samen op het online samenwerkingsplatform van de FPA. In 2022 formuleerden we richtinggevende doelen voor de levensfasen 'lyts, jong, grut en wiis'. We startten met een netwerksamenwerking over onderwerpen binnen de FPA. Voorbeelden hiervan zijn de coalities ouderschap, gezond leven, mentale gezondheid en het lerend netwerk positieve gezondheid.

Leefstijlprogramma's

Nuchter over Gewicht ondersteunt gemeenten bij de uitvoering van hun lokale aanpak gezond gewicht. 16 van de 18 Friese gemeenten werkt volgens de JOGG-aanpak. GGD Fryslân verzorgt de regiocoördinatie hiervoor. De GGD draagt bij aan onderlinge samenwerking, informatie-uitwisseling en kennisdeling. Voorbeelden van projecten waarbij partners in de regio samenwerkten: het drinken van water onder basisschoolleerlingen stimuleren en koppelen aan het project Scoor een Boek! Dit is een samenwerking met de voetbalclub Sc Heerenveen en de Friese bibliotheken. Voor de kinderopvang is Beweeg je Blij! Uitgezet. Met als doel: pedagogisch medewerkers helpen om (nog) meer te bewegen met jonge kinderen (0-4 jaar). Dit sluit aan bij de pilot Beweegstimulering op diverse consultatiebureaus.

GGD voerde onder de vlag Nuchter over alcohol in 2022 het nalevingsonderzoek uit. Op plekken waar jongeren veel komen, onderzochten we met mysteryshoppers hoe vaak ondernemers de leeftijdsgrens voor alcohol naleefden. De mysteryshoppers gingen langs bij cafetaria's, horecagelegenheden, jongerencentra, slijterijen, sportkantines en supermarkten. Ook onderzochten we hoe verkopers de leeftijden checken en wat het effect daarvan is.

We brengen de leeftijdscheck app onder de aandacht en helpen gemeenten deze bij verkoopkanalen onder de aandacht te brengen. Ook stellen wij een handreiking Evenementen beschikbaar. Daarmee kunnen gemeenten tijdens evenementen de leeftijdgrens voor alcohol beter naleven.

In het najaar startte de campagne 'Zien drinken doet drinken' van en de campagne IkPas (Dry Januari) startte opnieuw. Zij bieden gemeenten ondersteuning als zij aan de slag willen met Opgroeien in een Kansrijke omgeving (OKO). Er is financieel en inhoudelijk invulling gegeven aan een regionale samenwerking met Trimbos. Dit maakt het mogelijk om de formatie per 1 januari 2023 met 6 uur uit te breiden. Verschillende gemeenten werkten in 2022 met een nieuwe nota preventie handhaving alcohol en middelen. Het leefstijlprogramma Nuchtere Fries biedt ondersteuning met advies, data en presentaties.

Rookvrije generatie
Het programma Rookvrije generatie geeft de ambitie dat in 2040 geen enkel kind start met roken, dat geen enkele zwangere vrouw rookt en dat het percentage volwassen rokers is teruggedrongen naar minder dan 5%. In 2022 zijn er bijeenkomsten georganiseerd:

- een provinciale bijeenkomst met de uitreiking van de Rookvrije Generatie Award Fryslan en een voorstelling van DE sTOPPERS;
- een webinar voor de kinderopvang/ gastouders;
- online inspiratiesessie 'Bouwt u mee aan een gezonde leefstijl met als thema derdehands rook;
- workshop derdehands rook voor pedagogisch medewerkers.

Tevens draaiden er verschillende publiekscampagnes: Stoptober, Smokefree Challenge, PUUR rookvrij, Wereld Niet Roken Dag, Rookvrije Generatie Award Fryslan, promotievideo De Fryske Marren. Het programma heeft een evaluatierapport over de jaren 2018-2022 opgesteld. Deze overhandigt GGD Fryslân op 9 februari 2023 aan de Bestuurscommissie Gezondheid.

Medische Milieukunde

De beschikbare formatie voor het team is ingevuld. Het afronden van de opleiding voor de arts (profiel medische milieukunde) in 2024 is hierin meegenomen.

We versterken de samenwerking met Drenthe en Groningen. Hiermee zetten we in op kennisdeling, expertiseversterking en een efficiënte taakverdeling.

Sinds dit jaar neemt GGD Fryslân deel aan de Noord-Nederlandse piketpool voor de Gezondheidskundig Adviseur Gevaarlijke Stoffen (GAGS). Deze groep biedt medische milieukundige zorg wanneer acute incidenten plaatsvinden. Ondanks deze aanvulling is deze piketpool nog wel kwetsbaar. De bijdrage vanuit Fryslân is in verhouding klein. Gelet op de kwetsbaarheid van de piketpool, is het wenselijk dat GGD Fryslân een extra medewerker levert.

Beleidsadvisering

Binnen het Integraal Zorgakkoord (IZA) en het Gezond Leven Akkoord (GALA) zijn afspraken gemaakt over gezondheidsdoelen voor de komende jaren. Beide akkoorden vragen om inzet van GGD Fryslân. Daarnaast hebben de gemeenten de GGD gevraagd om een stevigere rol als regisseur en adviseur in de preventieketen te pakken.

De diverse landelijke regelingen zoals het IZA, GALA en SPUK vragen om coördinatie en afstemming, waarin de GGD een rol speelt. Ook vragen de verschillende (zorg-)programma's inhoudelijke expertise van de GGD. Er is in 2022 gestart met het in beeld brengen wat dit van alle partijen vraagt. We verwachten meer inzet van strategische beleidsadvisering door de GGD. In 2023 komen we hiervoor met een voorstel in de bestuurscommissie.

Ouderen

Het expertteam ouderen heeft onderzoek gedaan naar de publieke gezondheidsopgaven voor ouderen. Het bevorderen van vitaliteit en het positief beïnvloeden van beeldvorming over ouderen zijn twee belangrijke taken voor de publieke gezondheid. De resultaten van het onderzoek zijn terug te vinden in het rapport 'Vitaliteit in de derde levensfase; een opgave voor publieke gezondheid'. In 2023 worden hiervoor concrete voorstellen uitgewerkt. Ook valpreventie krijgt hierin een plek.

Gezonde leefomgeving

Gezond blijven en ziekte voorkomen wordt een steeds belangrijker thema. Dit zien we bijvoorbeeld terug in de toenemende aandacht en waardering voor een gezonde leef-omgeving. Tachtig procent van de Friese gemeenten betrok de GGD in 2022 bij haar omgevingsbeleid. De GGD dacht ook mee en adviseerde tijdens de omgevingsintaketafels en is betrokken bij vragen over agrarische bedrijven, wijkinrichting, windturbines en antennemasten.

Om aan deze (extra) adviesaanvragen te voldoen heeft GGD Fryslân van 2021 en tot en met 2024 ruimte voor extra personele inzet. Het benodigde budget is in 2022 - zoals afgesproken met het bestuur - beschikbaar gesteld uit het positieve saldo van het programma Gezondheid.

2.3. Uitvoerende taken gezondheidsbescherming

Indicatoren:

- *Aantal gemeenten waarbij de GGD (een deel van) de uitvoering van de GIDS aanpak op zich neemt: 14*
  De GGD is bij de GIDS aanpak betrokken bij deze gemeentes.

- *Vaccinatiegraad in Fryslân.*
  Het RIVM maakt de vaccinatiecijfers elk jaar in juni bekend. Onderstaande beschrijft de situatie in 2021.
  Net als voorgaande jaren bevindt het aantal vaccinaties in Fryslân zich boven het landelijk gemiddelde. Uitzondering hierop zijn de herhaalprikken DTP en BMR voor 9-jarigen.
  Als we daar de kinderen bij optellen die na hun negende jaar alsnog deze prikken kregen, dan komen de cijfers alsnog uit boven het landelijk gemiddelde.

  Ook de HPV-vaccinatiegraad onder meisjes die vorig jaar 14 jaar werden is - in lijn met het landelijke beeld - gedaald ten opzichte van 2020 (van 60,2 procent naar 48,9 procent). Wanneer we de meisjes meetellen die na hun 14e verjaardag alsnog een tweede HPV-vaccinatie hebben ontvangen, komt de vaccinatiegraad uit op 67,2% procent.
  GGD Fryslân heeft de bestuurscommissie in november bijgepraat over de actuele situatie van het RVP en de vaccinatiegraad in Friesland. In juni 2023 publiceert het RIVM de definitieve vaccinatiegraadcijfers van 2022.

Provinciale aanpak kansrijke start

In 2022 hebben we een volgende stap gezet in de verbinding met de Friese Preventieaanpak. Ook startte het provinciaal lerend netwerk Kansrijke Start weer en zijn er bijeenkomsten voor lokale coalitietrekkers en provinciale stakeholders geweest. Door personele wisselingen startte de volgende fase van Kansrijke Start later dan gepland.

In 2023 volgt een meerjarenbeleidsplan Kansrijke Start Fryslân voor de periode 2023-2024. Er volgt een voorstel voor de structurele borging. We verwachten dat het Gezond Leven Akkoord en de bijbehorende specifieke uitkering (SPUK) hier aanknopingspunten voor bieden.

Interventie Nu Niet Zwanger (NNZ)
NNZ is gericht op het voorkomen van onbedoelde zwangerschap. Het biedt professionals in het sociaal domein ondersteuning en concrete middelen om met cliënten in gesprek te gaan over hun kinderwens en het moment van zwangerschap. We werken samen met het medische domein. Ook in 2022 zijn we de interventie NNZ blijven uitrollen binnen het sociaal en medisch domein.

'Tot en met het derde kwartaal is er vanuit het NNZ- gedachtegoed met 156 cliënten gesproken over hun kinderwens. Na het gesprek stelden 144 cliënten hun kinderwens uit en 12 koos bewust voor zwanger worden.'

Prenataal huisbezoek (PHB)
De eerste 1000 dagen zijn voor de gezonde ontwikkeling van een kind cruciaal. Zorgwekkende omstandigheden kunnen al tijdens de zwangerschap optreden. Prenatale huisbezoeken door de JGZ aan zwangere vrouwen en gezinnen in kwetsbare situaties zijn dan ook per 1 juli 2022 in de wet publieke gezondheid opgenomen. Dit huisbezoek wordt ingebed in 'het Zorgpad Kwetsbare Zwangeren'.

Infectieziektebestrijding (IZB)

Het bron- en contactonderzoek, testen en vaccineren t.b.v. de corona bestrijding vond ook in 2022 plaats (zie ook hoofdstuk corona). De heropening van de samenleving zorgde voor extra inzet door GGD-professionals van infectieziektebestrijding. Ook hadden we in 2022 te maken met MPX (monkeypox) en vogelgriep wat veel inzet vroeg.

'GGD Fryslân zette op 4 augustus de eerste MPX vaccinatie van het noorden. De campagne eindigde in november.'

'In Friesland is voor de bestrijding van de vogelgriep een goede samenwerking tussen alle betrokken partijen. Dit is te danken aan een duidelijke rolverdeling tussen alle partijen. De GGD richt zich op de zorg voor de boer en zijn gezin.'

Versterking infectieziektebestrijding en pandemische paraatheid
Het Ministerie van VWS stelde in 2022 de beleidsagenda pandemische paraatheid vast. De komende jaren stelt het ministerie extra (financiële) middelen beschikbaar om de infectieziektebestrijding in Nederland op orde te brengen. Voor de periode 2023-2024 is een landelijk programma Versterken Infectieziektebestrijding en Pandemische Paraatheid (VIP) opgesteld. Voor de uitvoering hiervan trof de GGD in 2022 al voorbereidingen.

Regionale samenwerking Antibioticaresistentie (ABR zorgnetwerk)
Dit zorgnetwerk is een Noord-Nederlands samenwerkingsverband tussen verschillende regionale zorginstellingen, organisaties en professionals. Het zorgnetwerk is een initiatief van het Ministerie van VWS en onderdeel van het Regionaal Overleg Acute Zorgketen (ROAZ). De GGD neemt deel aan dit netwerk. Vanuit dit netwerk is de GGD betrokken bij het informatiepunt Bijzonder Resistente Micro Organismen en er is scholingen op thema's gegeven.

Overige ontwikkelingen
- Het college zorgopleidingen (CZO) heeft GGD gecertificeerd om deskundigen infectieziektepreventie op te leiden.
- Schaarste van artsen heeft er o.a. toe geleid dat er arts-assistenten en basisartsen binnen infectieziektebestrijding zijn ingezet.

TBC

Op het gebied van TBC werken we samen met GGD Drenthe en GGD Groningen. Samen met hen zijn we bezig om de drie TBC-teams samen te voegen tot een functionele eenheid. We zijn bezig om één leidinggevende hiervoor aan te stellen, zodat de functionele eenheid kan worden ingericht. Het is nog niet gelukt om deze vacature in 2022 in. Daarom schuift deze actie door naar 2023

Samenvoeging van de TBC-afdelingen zorgt voor meer aandacht voor de kwaliteit en expertise van de medewerkers. Tegelijkertijd biedt het de mogelijkheid om efficiënter en publieksvriendelijker te werken en meer zichtbaar te zijn. Bijvoorbeeld door samen de telefonische bereikbaarheid te regelen, meer aandacht te hebben voor publieksinformatie en door het spreiden van de spreekuren.

Overige informatie uitbraken

Het aantal TBC-patiënten is ten opzichte van 2021 gestegen van 11 naar 22 patiënten. Het RIVM vermoedt dat deze stijging komt doordat patiënten met klachten, door de coronapandemie, langer hebben gewacht met een bezoek aan de dokter.

Reis- en beroepsvaccinaties

Er is in de loop van 2022 weer volop gereisd. Heropstarten van de spreekuren voor reis- en beroepsvaccinaties was dan ook nodig. Er werd veel last-minute gereisd en er was een landelijk een tekort aan reizigersverpleegkundigen. Dit heeft veel flexibiliteit van GGD Fryslân gevraagd. In het tweede halfjaar van 2022 waren we weer op het niveau van vóór Corona. Het totaal aantal reizigersvaccinaties in 2022 was 9200. Hiermee was deze dienstverlening in 2022 kostendekkend.

De beroepsvaccinaties namen in 2022 iets af. Een verklaring kan zijn dat steeds meer zorgpersoneel levenslang volledig gevaccineerd is tegen hepatitis B. De beroepsvaccinaties omvatten ook in 2022 een aanbod van griepvaccinaties voor personeel van gemeenten, instellingen en bedrijven.

Vaccinaties op Maat

In 2020 zijn we gestart met Vaccinaties op Maat. De vraag hiervoor nam in 2022 toe. Lanceren van de landelijke website ggdvaccinatiesopmaat.nl naast de al bestaande ggdreisvaccinaties.nl en ggdberoepsvaccinaties.nl droeg bij aan de bekendheid van de dienstverlening.

We hebben met de maag-, darm- en lever-artsen van Ziekenhuis Nij Smellinghe een samenwerkingsovereenkomst afgesloten. Deze moet een snelle doorverwijzing voor patiënten naar een vaccinatie tegen infectieziekten mogelijk maken; maag- darm- en leverpatiënten hebben een verhoogd risico op infectieziekten. In 2023 onderzoeken we of deze werkwijze kan worden uitgebreid naar andere specialismen en/of ziekenhuizen.

Publieke Gezondheid Asielzoekers (PGA)

Wij verzorgen op de zes Friese locaties van het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) de jeugdgezondheidszorg (0-18 jaar), gezondheidsvoorlichtingen, infectieziektebestrijding, TBC en hygiënezorg. Dit doen wij ook op de noodopvanglocatie in Leeuwarden. In 2022 zijn er verschillende CrisisNoodOpvang (CNO) locaties ontstaan om vluchtelingen op te vangen. Wij leverden hier de zorg. Als er ook kinderen op deze locaties waren, voerden wij ook de Jeugdgezondheidszorg (JGZ) uit.

Toename van de instroom was in 2022 merkbaar. Naast het tekort aan jeugdartsen doet deze instroom ook een groot beroep op de inzet en flexibiliteit van de medewerkers. Er is een businesscase geschreven voor een toekomstbestendige Jeugdgezondheidszorg PGA. Er wordt (ook) ingezet op taakherziening en een bijbehorend opleidingstraject.

Er is geïnvesteerd in vakmanschap. Het gehele PGA team heeft training en opleiding gevolgd op het gebied van kansrijke start. Ook voerden wij op de AZC's in Drachten en Burgum met Pharos en GGD GHOR Nederland een pilot 'stoppen met roken' uit. Daarnaast nam team PGA deel aan de ontwikkeling van een landelijke Toolbox Vroegsignalering psychosociale problematiek.

Rijksvaccinatie programma (RVP)

In 2022 zijn alle activiteiten binnen het RVP uitgevoerd. Bovendien hebben aantal landelijke wijzigingen binnen het RVP gevonden:

- HPV vaccinaties voor jongens
- Verlaging leeftijd HPV vaccinaties voor meisjes (13 naar 10 jaar) incl. inhaalcampagne
- Aanpassing in het vaccinatieschema voor HPV (3 naar 2 vaccinaties)

Het RIVM stelt in de zomer van 2023 de landelijke en provinciale data over de vaccinatiegraad in 2022 beschikbaar.

Informed consent

Vanaf 1 januari 2022 moeten ouders en/of jeugdigen toestemming geven voor het uitwisselen van vaccinatiegegevens tussen GGD en het RIVM. In 2022 is in 3.2% (bron RIVM) van de dossiers van GGD Fryslân deze toestemming verleend. Het landelijke gemiddelde is 5.4%.
Er wordt op landelijk niveau geprobeerd om deze uitwisseling op te nemen in de Wet Publieke Gezondheid (WPG). Dan hoeft het niet meer per dossier uitgevraagd te worden.

Seksuele Gezondheid

SENSE Noord Nederland - het centrum voor alle vragen over seks, verliefdheid, liefde en alles wat daarbij komt kijken- heeft ingezet op het beschrijven en verdelen van taken die vallen onder de SENSE regeling (de Algemene regeling seksuele gezondheid) en de Wet Publieke Gezondheid (WPG).

In 2022 zijn er door ons tijdelijke medewerkers ingezet om alle spreekuren seksuele gezondheid door te kunnen laten gaan. De vraag is groter dan het aanbod, waardoor niet iedereen terecht kan bij GGD Fryslân. De GGD richt zich daarom op specifieke risico doelgroepen. Anderen kunnen worden doorverwezen naar de eigen huisarts.

PrEP

PrEP is een medicijn dat een HIV-besmetting voorkomt. De GGD voert een PrEP pilot uit (september 2019-september 2024). In 2022 leverde GGD Fryslân aan het maximaal aantal deelnemers van 108 mensen zorg en medicatie.
Door de grens van 108 kon niet iedereen die zich wil beschermen tegen HIV zorg krijgen van de GGD. Zij worden doorverwezen naar hun huisarts. Dit levert problemen op voor de cliënt, omdat de huisarts de zorg niet standaard aanbiedt en weinig tijd heeft voor deze dienstverlening. Huisartsen die deze zorg wel uitvoeren, krijgen steun van de GGD.

2.4. Bewaken van de publieke gezondheid bij rampen en crises

Indicatoren:

- *GROP: 1*
  De GGD heeft in 2022 1 keer opgeschaald en enkele maanden later weer afgeschaald. De opschaling had te maken met de opvang van Oekraïense vluchtelingen.

- *PSH – Ongevallen en Rampen: 3*
  Voor inzet Psychosociale hulpverlening bij ongevallen en Rampen (deelproces GROP) zijn er twee inzetten geweest. Twee hadden te maken met een ongeval op de Waddenzee.

- *PSH - Incidenten 2*
  Voor Casemanagement geweld- en zedendelicten heeft GGD Fryslân vier casussen behandeld. Een zaak uit 2021 liep door tot in 2022, twee zaken waren nieuw en één zaak betrof een advies.

Corona

Geheel 2022 hebben we uitvoering gegeven aan de landelijke opdrachten voor testen, bron- en contactonderzoek en vaccineren. Afhankelijk van het verloop van de pandemie zijn deze opdrachten veranderd. De GGD heeft haar processen en beleid hierop aangepast. Continue heeft er op- en afschaling van de personele en locatiecapaciteit plaats gevonden. Ook de heropening van de samenleving bracht uitdaging op het gebied van personeel en locaties met zich mee. Steeds is er ingezet op duurzame en efficiënte inzet van medewerkers en middelen. Geheel 2022 was de meerkostenregeling corona van het ministerie VWS van toepassing.

Najaarscampagne

2022 start met de staart van de herhaalprik voor 60+. Waarna op basis van landelijke scenario's voorbereidingen voor een najaarscampagne 2022 volgden. Op 19 september is deze najaarscampagne gestart met het vaccineren van kwetsbare groepen en zorgmedewerkers. Door vertraging in het landelijk uitnodigingsproces van het RIVM kwam de campagne laat op gang. Om versnelling aan te brengen hebben we regionale afspraken met werkgevers van zorgmedewerkers gemaakt. Begin oktober is de griepprikgroep 60- uitgenodigd. Vanaf 17 oktober zijn de geboortecohorten 60- via sociale media, dus zonder brief van het RIVM, opgeroepen. Op 26 oktober is het laatste geboortejaar 2010 opgeroepen.

In het begin van de campagne is gebruik gemaakt van de vijf vaste vaccinatielocaties. Gedurende de campagne is steeds meer ingezet op het wijk- en doelgroepgericht vaccineren. Zo heeft de GGD in alle Friese gemeenten pop-up locaties georganiseerd. Ook is er gevaccineerd op opvanglocaties van ontheemden. Voor de Waddeneilanden zijn vaccinatiemomenten op het eiland georganiseerd.

Tijdens de najaarscampagne is er opnieuw intensief en succesvol samengewerkt met de Friese huisartsen, zorginstellingen en de regionale ambulance voorziening. De huisartsen hebben een groot deel van de niet mobiele thuiswonende en instellingen gevaccineerd, waarbij de GGD hen heeft voorzien van vaccins. Wanneer de huisarts hier niet toe in staat was, heeft de GGD de vaccinaties uitgevoerd.

Testen

Het ministerie heeft het afgelopen jaar verschillende beleidswijzigingen doorgevoerd. Aan het begin van het jaar moest een positieve zelftest door de GGD bevestigd worden. In april was alleen een zelftest genoeg. Wel moesten specifieke doelgroepen zich nog bij de GGD laten testen. Vanaf december hoefden ook zorgmedewerkers zich niet meer bij de GGD te laten testen. Dit zorgde voor een verdere daling van het aantal testafspraken.

BCO

Het ministerie heeft ook verschillende beleidswijzigingen voor het bron- en contactonderzoek doorgevoerd. In augustus 2022 is de steekproef voor positief geteste burgers gestopt. Dit betekende dat de GGD bijna geen bron- en contactonderzoek meer hoefde uit te voeren. Wel is de GGD nog steeds verantwoordelijk voor het geven van advies en antwoord op vragen van inwoners en zorgverleners.

Cijfermatig overzicht		
Maand	**Aantal testafnames**	**Aantal vaccinaties**
januari	100.299	120.835
februari	124.475	14.186
maart	80.061	47.593
april	7.903	26.668
mei	1.295	6.515
juni	3.956	8.913
juli	4.729	14.444
augustus	1.635	4.069
september	1.895	25.194
oktober	2.821	89.997
november	960	21.746
december	792	5.729

Bron: coronIT

GGD Rampen Opvang plan

Het GGD Rampen Opvang Plan (GROP) beschrijft de taakverdeling en samenwerking bij de processen voor Infectieziektebestrijding, Medische Milieukunde, Psychosociale hulpverlening en Gezondheidsonderzoek waar de GGD voor verantwoordelijk is bij een crisis of ramp. Een externe partij heeft in 2022 is onderzoek gedaan naar het functioneren van deze GROP tijdens de Coronapandemie. Op basis van dit onderzoek is besloten om een verkenning te doen naar een integraal crisisplan. Dit wordt in 2023 vervolgd. De vakbekwaamheids-oefeningen zijn dit jaar ook weer gestart. Deze waren in 2021 niet doorgegaan als gevolg van de coronapandemie.

Oekraïense ontheemden
De GGD heeft in maart 2022 een aangepaste GROP voor de Oekraïense ontheemden ingesteld. De Jeugdgezondheidzorg is aan deze crisisstructuur toegevoegd. In april is deze uitgebreid naar de bredere vluchtelingenproblematiek in Friesland.

Aanpak ter Voorkoming van Escalatie (AVE)

De AVE is een op- en afschaalmethode die dreigende escalerende situaties op het gebied van sociale veiligheid helpt voorkomen, beperken en/of beëindigen. GGD Fryslân heeft de opdracht om Friese gemeenten bekwaam te maken en te houden in het werken met de AVE. Ieder jaar wordt door ons de behoefte bij de gemeenten geïnventariseerd. Op basis hiervan zijn in 2022 opleidings-, trainings- en oefenprogramma's georganiseerd. Dit zijn er minder geweest als gevolg van de coronapandemie en de Oekraïnecrisis.

Maatschappelijke zorg

Het Meldpunt Zorgwekkend Gedrag heeft in 2022 in totaal 277 meldingen verwerkt. Dit is een toename ten opzichte van het aantal meldingen in 2021. Waarschijnlijk omdat het meldpunt steeds meer als toegevoegde waarde in de zorgketen wordt gezien.

De GGD kent in het kader van de OGGZ het meldpunt voor problematische woonhygiëne. Dit is een meldpunt waar professionals melding kunnen doen en ondersteuning kunnen krijgen bij zwaar vervuilde en/of verwaarloosde woningen.

Daarnaast kennen we het Meldpunt Zorgwekkend Gedrag. Dit meldpunt biedt mensen de mogelijkheid om op een laagdrempelige wijze een melding te doen over iemand waarover zorgen zijn. Het meldpunt ontvangt, adviseert, trieert en zet de melding waar nodig door naar een passende vervolgorganisatie.

De GGD voert twee taken vanuit de wet verplichte ggz (Wvggz) uit voor de gemeenten. Het gaat hierbij om het horen van de betrokkene in geval van een (voorgenomen) crisismachtiging en het verkennend onderzoek. De Wvggz is landelijk geëvalueerd. Een aanbeveling is om het horen af te schaffen. Hiervoor is een wetswijziging nodig, naar verwachting vindt dit de komende jaren nog niet plaats.

Forensische Geneeskunde

GGD Fryslân, GGD Drenthe en GGD Groningen willen samen Forensische Geneeskunde aanbieden en uitvoeren. Hiermee wordt ingespeeld op de arbeidsmarktproblematiek. Samen werken we verder aan een plan omdat we zien dat de beschikbare capaciteit blijvend van aard is.

2.5. Toezicht houden

Inspecties kinderopvang

De eisen voor gastoudertoezicht nemen toe in 2025. Niet 5 maar minimaal 50% van de gastouders moeten in 2023 geïnspecteerd worden. Om deze extra inspecties uit te kunnen voeren hebben wij in 2022 de formatie uitgebreid en op peil gebracht.

Door de vluchtelingenproblematiek moest de GGD inspecties voor (crisis) noodopvanglocaties uitvoeren. Deze inspecties waren niet begroot. Inzet hiervoor kwam ten laste van de beschikbare uren voor toezichtstaken. Door in overleg met de gemeenten de inspecties bij een minimaal aantal kindercentra af te schalen is de 100% norm aan jaarlijkse onderzoeken bij de kinderopvang gehaald. De Inspectie voor Onderwijs is hiervan op de hoogte gebracht.

WMO toezicht

In 2022 heeft de GGD voor twee gemeenten het kwaliteitstoezicht bij WMO-aanbieders uitgevoerd.

2.6. Wat heeft het gekost?

	Begroting na 2e wijziging			Realisatie 2022		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Programma Gezondheid						
Pijler 1	15.371.757	50.770	-15.320.987	18.100.854	3.278.590	-14.822.264
Pijler 2	9.636.428	3.083.675	-6.552.753	11.067.830	4.564.238	-6.503.592
Pijler 3	1.576.947	953.094	-623.853	37.873.492	37.321.744	-551.748
Pijler 4	1.694.982	1.694.982	-	1.658.470	1.580.194	-78.276
	28.280.114	5.782.521	-22.497.593	68.700.646	46.744.766	-21.955.880
Dekkingsmiddelen gezondheid						
Gemeentelijke bijdrage	-	21.614.746	21.614.746		21.614.747	21.614.747
	-	21.614.746	21.614.746	-	21.614.747	21.614.747
Totaal saldo van baten en lasten	28.280.114	27.397.267	-882.847	68.700.646	68.359.513	-341.133
Reservemutaties gezondheid	102.000	984.847	882.847	102.000	707.827	605.827
Gerealiseerd resultaat gezondheid	**28.382.114**	**28.382.114**	**-**	**68.802.646**	**69.067.339**	**264.694**

Voor een toelichting op de verschillen wordt verwezen naar bladzijde 62.

2.7. Feiten en cijfers programma Gezondheid

Cijfers medewerkers 2022

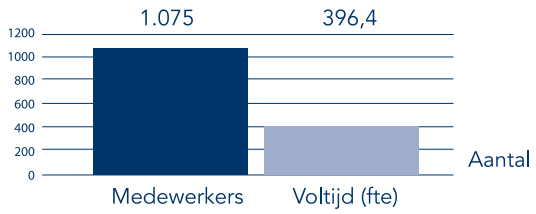

2. Aantal medewerkers	Aantal
Man	152
Vrouw	923

	%
Man	14
Vrouw	86

3. Leeftijdsopbouw	Aantal
< 30	201
30-44	254
45-59	350
> 60	270

Gemiddelde leeftijd: 47 jaar

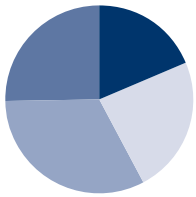

	%
<30	18,7
30-44	23,6
45-59	32,6
>60	25,1

4. Verzuimcijfers	2020	2021	2022
Verzuim	6,04	4,34	7,03
Meldfrequentie	0,62	0,43	1,01

Cijfers per pijler 2022

Pijler 1, Monitoring, signalering en advies

Jeugdgezondheidszorg	
Consulten cb's 0-18	123.078
Telefoontjes naar GGD/JGZ	19.371
Kinderen in beeld bij JGZ	125.226

Aantal consultatiebureaus	45

Pijler 2, Uitvoerende taken gezondheidsbescherming

Reizigersvaccinatie	
Vaccinaties	12.786
Informatieverstrekkingen	2.574
Consulten	9.231

Pijler 3, Bewaken van de publieke gezondheid bij rampen en crises

Forensische geneeskunde	
Lijkschouwingen	396
Letsels verklaringen	163
Totaal aantal verrichtingen	3.833

Pijler 4, Toezicht houden

Technische Hygiëne zorg en Inspecties	
Inspecties KDV/BSO/GOB	805
Scheeps/tattooshops/sexhuizen	118
Inspectie CNO en Oekraïne opvanglocaties	47

3. Programmaverantwoording Crisisbeheersing

3.1. Algemeen

Het reguliere werk, de coronacrisis, een bijdrage aan het bestrijden van de vogelgriep, coördineren van de vluchtelingenopvang voor Oekraïne en de crisisnoodopvang COA. Voor Crisisbeheersing was 2022 het jaar van plannen, benutten van ons sterke netwerk en prioriteiten stellen.

Als gevolg van de toenemende vraag aan de afdeling Crisisbeheersing is het soms noodzakelijk om prioriteiten, uit te besteden of uit te stellen. Dit geldt bijvoorbeeld voor het deelplan Bevolkingszorg en Crisiscommunicatie en het deelplan Geneeskundige Zorg. Deze plannen zijn vanwege de coronacrisis uitgesteld en worden afgemaakt in 2023.

Het Regionaal Risicoprofiel en onze inbreng voor de Meerjarenkoers 2023-2026 rondden we volgens planning af. Het Algemeen Bestuur heeft deze inmiddels goedgekeurd en vastgesteld. Het Regionaal Risicoprofiel is voor ons belangrijke input bij het bepalen van de koers van Crisisbeheersing. Om de nieuwe koers voor de toekomst te bepalen, bespraken wij eerst de plannen die er al liggen. We startten in november 2021 met het evalueren van de huidige beleidsplannen. Daarna voerden we gesprekken met bestuurders, gemeenteraadsleden, ambtenaren en collega's. De nieuwe koers bouwt voort op het beleidsplan Veiligheid 2019 - 2022. Thema's die destijds relevant waren, zijn dat nog steeds. Dit komt mede door het risicobeeld van onze regio.

In 2022 hebben we nieuwe crisisfunctionarissen opgeleid en het huidige team de nodige trainingen en oefeningen aangeboden. We zijn trots op onze bijdrage aan een sterk Fries crisisnetwerk, het opleiden van nieuwe crisisfunctionarissen en de inzet van onze crisisorganisatie. Hieronder vindt u een overzicht van wat wij met elkaar bereikten.

3.2. Dit hebben we bereikt in 2022

Het reguliere werk

Vakbekwame crisisfunctionarissen

- De medewerkers vakbekwaamheid hebben in 2022 het meerjarenbeleidsplan vakbekwaamheid 2022-2025 geschreven. Dit beschrijft onze visie op opleiden, trainen en oefenen van crisisfunctionarissen. Ook helpt het de medewerkers om allemaal op dezelfde manier te werken. Dit plan sluit aan bij de eisen die Inspectie Justitie & Veiligheid stelt. Ook voldoet het plan aan de Wet veiligheidsregio's (artikel 14 lid 2). Die verplicht een oefenbeleidsplan voor crisisbeheersing. De Bestuurscommissie Veiligheid heeft op 23 november 2022 het meerjarenbeleidsplan vakbekwaamheid 2022-2025 voor de crisisorganisatie van VRF vastgesteld.

- We organiseren een aantal keren per jaar opleidingen, trainingen en oefeningen voor crisisfunctionarissen. Zo leiden we nieuwe mensen op en we zorgen er met de trainingen voor dat de crisisfunctionarissen die al een aantal jaren voor ons werken, kunnen oefenen en worden meegenomen in ontwikkelingen. In 2022 trainden we crisisfunctionarissen in omgaan met een cyberaanval, brand in de natuur en een ongeval op vliegbasis Leeuwarden.

- De Waddeneilanden hebben een andere crisisstructuur dan het vaste land. Daarom organiseren we elk jaar een grootschalige oefening op één van de eilanden. Dit jaar zetten wij een natuurbrand tijdens Oerol op Terschelling in scène. Aan deze meerdaagse oefening op Terschelling deden mee: Brandweer Fryslân, Politie Noord-Nederland, Meldkamer Noord-Nederland, Gemeente Terschelling, de Regionale Ambulancevoorziening Fryslân, Wetterskip Fryslân en Defensie

Het mag weer: evenementen

- Het kabinet schafte in maart 2022 de coronamaatregelen af. Gemeenten adviseren over het veilig en gezond organiseren van grote evenementen ging vanaf dat moment weer volop deel uitmaken van ons reguliere werk. Dit waren o.a. de volgende evenementen: Admiraliteitsdagen in Dokkum, het Oerol Festival op Terschelling, BOSK in Leeuwarden en Tall Ships Races in Harlingen.

- Nederland heeft sinds kort nieuwe regels voor evenementenzorg. Crisisbeheersing helpt gemeenten en organisatoren om aan deze regels te voldoen. Zo hebben wij een handreiking "Publieke gezondheid en veiligheid bij evenementen" geschreven. Daarin staat ook de nieuwe veldnorm. In deze norm staan de randvoorwaarden voor goede evenementenzorg beschreven. Op 23 november 2022 heeft de Bestuurscommissie Veiligheid de nieuwe Handreiking "Publieke gezondheid en veiligheid bij evenementen" vastgesteld.

- Wij zien de kans op een Elfstedentocht kleiner worden. Toch is het belangrijk dat wij onze crisisfunctionarissen ieder jaar voorbereiden op de 16e tocht der tochten. In 2022 deden wij dit met een planningsstaf. Een planningsstaf bestaat uit de vaste ROT-leden en draagt zorg voor de multidisciplinaire afstemming van de te nemen voorzorgmaatregelen met betrekking tot de specifieke crisisdreiging. We actualiseerden draaiboeken met alle partners. In de eerste helft van 2023 overleggen de burgemeesters die betrokken zijn bij de Elfstedentocht met elkaar over de voorbereiding.

Planvorming: onze vogelgriepaanpak is een landelijk voorbeeld

- In 2020 hebben we met ons netwerk een "Overleg coördinatie vogelgriep" opgericht. De veiligheidsregio werkt samen met Wetterskip Fryslân, gemeenten, provincie Fryslân en terrein-beherende organisaties Natuurmonumenten, It Fryske Gea en Staatsbosbeheer. Belangrijkste taak: het opruimen van dode wilde vogels. Het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) stelde deze aanpak als een goed voorbeeld. Zij hebben de Friese werkwijze overgenomen in een "Landelijke Leidraad Vogelgriep". De leidraad is onlangs aangeboden aan de Tweede Kamer.

Hoe we ons voorbereiden op overstromingen

- De veiligheidsregio heeft ook een taak in het omgaan met de gevolgen van overstromingen en wateroverlast. Het Veiligheidsberaad heeft alle Veiligheidsregio's gevraagd om een goed beeld te schetsen van de impact van overstromingen op hun regio's. Veiligheidsregio Fryslân heeft daarom de Impactanalyse Hoogwater Fryslân gemaakt. De Bestuurscommissie Veiligheid heeft deze op 9 februari 2022vastgesteld. De inzichten uit de analysegebruiken wij onze plannen om de inwoners van Fryslân te helpen bij een evacuatie.

Inzet van de Friese crisisorganisatie

- De crisisorganisatie komt in actie wanneer een plotselinge gebeurtenis zich ontwikkelt tot een ramp of crisis en er en GRIP wordt afgekondigd. Dit kwam in 2022 vijftien keer voor in Fryslân. GRIP kent vijf fasen die iets zeggen over de aard en omvang. Fryslân had veertien keer de maken met GRIP 1. De aanvaring tussen een watertaxi en veerboot op de Waddenzee bij Terschelling vroeg om GRIP 3.

- Crisisfunctionarissen krijgen ook in de voorbereiding op crises vaker een actieve rol. In 2022 adviseerden zij bij een zware storm en de vogelgriep onder wilde watervogels. Ook bij de boerenprotesten en de extreme droogte in de zomermaanden kwamen crisisfunctionarissen in actie. Deze pro-actieve aanpak helpt crisissituaties te voorkomen of gevolgen te beperken.

- Zonder crisisfunctionarissen is er geen goed functionerende crisisorganisatie. Daarom vinden wij het belangrijk om te weten of onze crisisfunctionarissen tevreden zijn. Door middel van interviews is een tevredenheidsonderzoek uitgevoerd. Gemiddeld geven de crisisfunctionarissen de Friese crisisorganisatie een 7,4 en daar zijn we zeer tevreden mee.

Evaluatie jaarwisseling 2021-2022 en voorbereiding jaarwisseling 2022-2023

- Ieder jaar bereiden wij ons met de hulpdiensten voor op de jaarwisseling. Tijdens de overgang van 2021 naar 2022 hebben de hulpdiensten het erg druk gehad. Er was vooral veel agressie naar hulpverleners. Daarom hebben de Friese burgemeesters de jaarwisseling met elkaar geëvalueerd. Er zijn afspraken gemaakt over de voorbereiding op de jaarwisseling 2022-2023.

Sluimerende en langdurige crises

COVID-19

- In maart 2022 besloot het Kabinet om alle coronamaatregelen af te schaffen. Dit betekende dat de crisisorganisatie niet langer actief hoefde te zijn. De GHOR blijft wel actief want de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) heeft de opdracht tot zorgcontinuïteit aan de Directeur Publieke Gezondheid verlengd tot 31 december 2022. Dat betekent dat de GHOR deelneemt aan landelijke en regionale crisisoverleggen. Met als taak: zicht houden op de continuïteit van de zorg in de regio. En de plannen en afspraken met het Regionaal Overleg Niet Acute Zorg (RONAZ) over het openstellen en de personele bemensing van het coronacentrum moeten worden herzien.

Vluchtelingenopvang: Oekraïne en crisisnoodopvang COA

- Sinds maart heeft de afdeling crisisbeheersing een projectorganisatie voor de coördinatie van de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne. Met deze organisatie ondersteunen wij de gemeenten met de regionale verspreiding van vluchtelingen uit Oekraïne. Later is daar ook de exploitatie van crisisnoodopvang voor het COA bijgekomen.

- De GHOR heeft in 2022 acute- en publieke gezondheidszorgprocessen op elkaar afgestemd. Ook hebben zij actuele beelden gedeeld met de organisaties in Fryslân die zorg leveren. Voor de ontheemden uit Oekraïne heeft de GHOR continu afstemming met de Dokterswacht en apothekers (medische registratie, medicijnen). Samen met Alliade heeft de GHOR in Drachten een Quarantaine- en Isolatiefaciliteit (binnen 24 uur operationeel) ingericht.

- Voor de asielzoekers in de crisisnoodopvang (Hoekstrahal, Fries Congrescentrum en overige locaties) heeft de GHOR gefaciliteerd dat de medische zorg was geborgd. Dit was niet vanzelfsprekend vanwege de enorme druk op de Friese zorgpartners. Zo werd de medische zorg in de Hoekstrahal overdag verzorgd door een vangnetconstructie van GGD-artsen en in de avonden, nachten en weekenden door de huisartsen. En in het Fries Congrescentrum en de overige locaties werd deze zorg - vanwege coronawerkzaamheden van de GGD - geregeld door particuliere aanbieders.

3.3. Wat heeft het gekost?

	Begroting na 2e wijziging			Realisatie 2022		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Programma Crisisbeheersing						
Producten Crisisbeheersing	4.704.524	189.496	-4.515.027	16.154.731	11.897.756	-4.256.975
Dekkingsmiddelen crisisbeheersing						
Rijksbijdrage BDuR		2.876.334	2.876.334		2.980.950	2.980.950
Gemeentelijke bijdrage		1.760.140	1.760.140		1.760.140	1.760.140
		4.636.474	4.636.474	-	4.741.090	4.741.090
Totaal saldo van baten en lasten	4.704.524	4.825.971	121.447	16.154.731	16.638.846	484.115
Reservemutaties crisisbeheersing	121.447		-121.447	226.063		-226.063
Gerealiseerd resultaat crisisbeheersing	**4.825.971**	**4.825.971**	**-**	**16.380.794**	**16.638.846**	**258.052**

3.4. Feiten en cijfers programma Crisisbeheersing

Cijfers medewerkers 2022

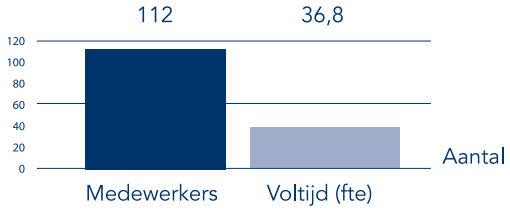

2. Aantal medewerkers	Aantal
Man	33
Vrouw	79

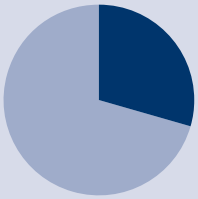

	%
Man	29,5
Vrouw	70,5

3. Leeftijdsopbouw	Aantal
< 30	29
30-44	30
45-59	38
> 60	15

Gemiddelde leeftijd: 42 jaar

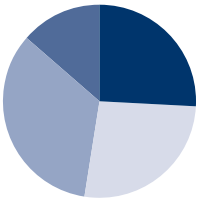

	%
<30	25,9
30-44	26,8
45-59	33,9
>60	13,4

4. Verzuimcijfers	2020	2021	2022
Verzuim	2,34	11,96	6,88
Meldfrequentie	0,24	0,36	0,63

Activiteiten 2022

Feiten en cijfers programma Crisisbeheersing	Aantal
GRIP-inzetten	15
Niet GRIP-inzetten	6

4. Programmaverantwoording Brandweer

4.1. Algemeen

Voor Brandweer Fryslân was 2022 een druk jaar met veel incidenten. Tijdens een aantal specifieke periodes was een toename in het aantal incidenten te zien, bijvoorbeeld storm Eunice in februari of de natuurbranden in de zomer. Dit vroeg veel van onze vrijwilligers. Ondanks de drukte en mindere beschikbaarheid in de vakantieperiode is het is ons gelukt de paraatheid op peil te houden. Daar zijn we trots op.

Brandweer Fryslân eindigde 2022 met een gerealiseerd resultaat van € 48.000. Vooral onderstaande ontwikkelingen geven daarvoor een verklaring. We zien een aantal grote negatieve afwijkingen, maar deze worden gecompenseerd door de positieve saldi op verschillende posten.

Ten eerste hadden de coronamaatregelen als gevolg dat er minder geoefend kon worden (vakbekwaam blijven). Hierdoor is een voordelige afwijking ontstaan op de vrijwilligersvergoedingen. Bovendien is door corona het werven van nieuwe vrijwilligers in het eerste deel van het jaar achtergebleven. Gevolg daarvan is dat de geplande opleidingen (vakbekwaam worden) later zijn gestart en vakbekwaamheid het jaar daarom met een positief saldo eindigde. Voor de voltijd officiersopleiding is wel een succesvolle werving geweest. Onze manier van werven is landelijk een voorbeeld geworden. Twee nieuwe collega's zijn in september gestart met de opleiding. Vanaf 2023 wordt daarvoor een onttrekking gedaan uit de bestemmingsreserve. De komende jaren zal ook sprake zijn van een nog te maken inhaalslag voor de manschapopleidingen.

De post materieelbeheer is met een negatief saldo geëindigd. Met name de fors hogere brandstofkosten zijn hier de oorzaak van. Deze prijsstijgingen zien we ook terug bij de aanschaf van klein materieel. De verwachting is dat prijsstijgingen ook in 2023 impact gaan hebben. Het negatieve saldo wordt voor een deel gecompenseerd door het positief resultaat op een aantal andere gebieden. Zo is er een incidenteel voordeel ontstaan door de verkoop van afgeschreven groot materieel. Ook zijn langere en onvoorspelbare levertijden de oorzaak dat meerdere producten niet geleverd zijn, en dat deze investeringen daardoor doorschuiven.

Bovendien zijn meerdere vacatures het afgelopen jaar niet of later ingevuld. Daardoor is er ruimte ontstaan op de formatie. De soms moeizame invulling van vacatures houdt verband met krapte op de arbeidsmarkt.

Wat tot slot meespeelt is dat er een aanvullende storting in de voorziening voor het FLO-overgangsrecht nodig is van € 1,1 miljoen. Dit is het effect van een hogere indexatie van loonkosten en een voorschot op de CAO. Het gaat hier om een landelijk autonome ontwikkeling waar niet op te sturen is.

4.2. Speerpunten beleidsplan Veiligheid 2019-2022

4.2.1. Samen aantoonbaar vakbekwaam

Meerjarenbeleid Vakbekwaamheid 2023-2026: Reflecteren zit in ons DNA!

Het afgelopen jaar is er meerjarenbeleid op het gebied van vakbekwaamheid vastgesteld. Hierin staat reflectie centraal, want goede zelfkennis is belangrijk voor een veilig en effectief brandweeroptreden. Mede om te zorgen voor betrouwbaarder informatie is ook de registratie van de geoefendheid aangepast. Op deze manier is vakbekwaamheid verder aantoonbaar gemaakt én geven we doel- en behoeftegericht invulling aan de oefenprogramma's. De implementatie van het nieuwe beleid wordt vervolgd in 2023.

Opleidingen

In 2022 zijn, bij de BON een groot aantal brandweeropleidingen afgenomen. Dat waren er zo veel, dat de BON veel moeite moest doen om alle opleidingen en realistische oefenmomenten te voorzien van voldoende instructeurs. In een aantal gevallen moesten activiteiten aangepast of verplaatst worden. De BON en de brandweerregio's in Fryslân, Groningen en Drenthe ondersteunen elkaar om oefenen en opleiden mogelijk te maken.

4.2.2. Samen aantoonbaar paraat

We hebben nieuwe navigatie voor onze brandweervoertuigen gekocht en geïmplementeerd. Dit zorgt voor betrouwbaardere informatie die de chauffeur zo snel mogelijk naar een incidentlocatie leidt. Daarnaast willen we meer betrouwbare informatie over onze uitruk- en opkomsttijden. 'Automatisch statussen' zorgt ervoor dat het systeem automatisch en dus veel preciezer vastlegt wanneer een voertuig uitrukt. Dit is onderdeel van de aanbesteding van het gehele repressieve informatiesysteem, waar we in 2022 mee startten.

Daarnaast ging post Oudega operationeel. De manschappen waren in 2021 opgeleid en de chauffeurs en bevelvoerders hebben hun opleiding afgerond. De eerste uitrukken van de post zijn een feit.

4.2.3. Risicogericht en risicobewust samenwerken

Omgevingswet

De landelijke overheid heeft de inwerkingtreding van de Omgevingswet opnieuw uitgesteld. We liggen op schema met onze voorbereidingen. Samen met gemeenten hebben we deelgenomen aan meerdere regionale testdagen over de digitale werkprocessen in het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Daarnaast hebben we de adviesproducten die we leveren aan het gevoegd gezag voorbereid en aangepast. Tot slot zijn de medewerkers van risicobeheersing/planvorming geschoold.

Het uitstellen van de wet heeft impact op de financiering van onze dienstverlening. In juni 2021 hebben we met het bestuur afgesproken dat we de komende jaren met hetzelfde budget blijven werken. Na inwerkingtreding van de wet worden werkzaamheden en uren twee jaar lang gemonitord. Daarna is bekend wat de impact van de wet is op onze diensten. Om deze periode te overbruggen is voor de periode t/m 2024 incidenteel totaal € 300.000 gereserveerd. Nu de inwerkingtreding opnieuw is uitgesteld, is een langere overbruggingsperiode nodig. De huidige bestemmingsreserve is daardoor niet meer toereikend. Er volgt een nieuw voorstel.

Advisering en toezicht

Een van de kerntaken van Brandweer Fryslân is het adviseren van het bevoegd gezag op terreinen als brandveiligheid, evenementveiligheid en omgevingsveiligheid. Hiervoor hebben we afspraken met gemeenten en provincie over de wijze van aanleveren, termijnen en andere kwaliteitseisen. Het afgelopen jaar is de kwaliteit van onze dienstverlening geëvalueerd onder gemeenten. Hieruit blijkt dat het bevoegd gezag doorgaans tevreden is over onze expertise, service en bereikbaarheid. Verbeterpunten worden geïmplementeerd. Daarnaast stellen we onze adviezen steeds meer risicogericht op en geven we daarmee invulling aan geldende wet- en regelgeving. Zoals te zien in onderstaande tabel komen de aantallen adviesaanvragen weer in de buurt van voor de coronapandemie. Ten aanzien van de uitgevoerde (her)controles in het kader van brandveiligheid is een inhaalslag te zien die te maken heeft met opgelopen achterstanden tijdens de verschillende lockdowns. We konden goed voldoen aan de vraag van het bevoegd gezag.

Advisering Risicobeheersing				
Productgroepen	**Totaal aantal adviezen/producten**			
	2022	**2021**	**2020**	**2019**
Advisering omgevingsveiligheid	320	350	329	276
Advisering brandveiligheid	1.260	1.005	1.159	1.121
Advisering evenementen	221	40	68	234
Toezicht brandveiligheid - controles	820	839	716	767
Toezicht brandveiligheid - hercontroles	413	253	241	369

Energietransitie

De energietransitie is naast de Omgevingswet één van de grootste maatschappelijke ontwikkelingen van de komende jaren. De omschakeling van fossiele brandstoffen naar hernieuwbare bronnen levert meerdere nieuwe vraagstukken op. Bijvoorbeeld over het gebruik van nieuwe technieken en soms nog onbekende effecten en risico's.

Dat betekent dat we actief bezig zijn om onze risicoadvisering opnieuw in te richten. Daarnaast betekent dit ook wat voor onze repressieve collega's. Daarom hebben we de eerste stappen gezet om hen bij te scholen, bijvoorbeeld op het gebied van brandbestrijding van elektrisch aangedreven auto's.

Natuurbrandbeheersing

De afgelopen zomer toonde het belang van onze inspanningen bij natuurbrandbeheersing goed aan. Dit motiveerde ons verder te gaan met de aanpak die we hebben. Op het gebied van natuurbrandbeheersing is er in 2022 zowel regulier- als projectmatig werk verricht. In de reguliere lijn zijn vijf trajecten gestart in het kader van de gebiedsgerichte aanpak (waaronder Ameland, Schiermonnikoog en het Drents Friese Wold). Daarnaast is er projectmatig gewerkt aan een convenant voor afspraken met de betrokken partners.

Project bluswatervoorziening

In 2018 heeft de bestuurscommissie Veiligheid opdracht gegeven een kader te ontwikkelen voor het bepalen, realiseren en borgen van adequate bluswatervoorziening. Aan deze opdracht is samen met netwerkpartners invulling gegeven. In 2022 is deze opdracht bestuurlijk afgerond.

Brandveilig Leven

Een brandveilige samenleving is een taak van ons allemaal. Als brandweer hebben we de hulp van burgers, instellingen en bedrijven nodig. In 2022, na beëindiging de laatste coronamaatregelen (vanaf maart), hebben we de voorlichtingen op locatie langzaamaan weer op kunnen pakken. Ook hebben invulling gegeven aan de landelijke leerlijn "Brandweer op school". In samenwerking met NHL is in 2022 een mobiele Escaperoom gepresenteerd. Deze zetten we vanaf 2023 in bij voorlichtingen aan (met name) studenten.

4.3. Overig behaalde resultaten

Informatievoorziening en datakwaliteit

We hebben onderzocht welke onderwerpen voor onze organisatie belangrijk zijn. Dit zodat we op het gebied van informatievoorziening kunnen focussen. Om te beginnen zijn zes aandachtsgebieden gekozen waarop we gaan verbeteren. Dit traject gaat data beter beschikbaar en meer betrouwbaar maken. Hiermee worden ook de aanbevelingen uit de evaluatie van het dekkingsplan opgepakt. Dit gaat over de kwaliteit van onze uitruktijden. Het onderzoek geeft een goede leidraad voor alle ontwikkelingen over de verbetering van datakwaliteit en -beschikbaarheid. Hier willen we continu op investeren en daarom is het opgenomen als speerpunt in het meerjarenbeleidsplan 2023-2026.

Bouwagenda

De uitvoering van het eerste deel van de bouwagenda gaat continu door. Drie kazernes zijn inmiddels in de ontwerpfase: renovatie Drachten en de nieuwbouw van Langweer en Makkum. Voor Damwoude is gekozen voor een nieuwbouwlocatie. Samen met de gemeente Sûdwest Fryslân startten we een verkenning voor een nieuwbouwlocatie voor de kazerne Sneek; onderdeel hiervan is onderzoek naar huisvestingsmogelijkheden van de beroepsondersteuning in bestaande ruimtes binnen het gebied.

Prijsstijgingen en lange levertijden geven onzekerheid. Dit blijft ook in 2023 het geval. Tussentijds toetsen van plannen aan de financiële ruimte helpt om hierin te sturen. Om kosten te beheersen kijken we ook of we met andere partijen kunnen aanbesteden of ontwerpen compacter kunnen maken.

Taakdifferentiatie: bouwsteen verplichtend karakter

Volgens Europese wetgeving mogen brandweervrijwilligers in de toekomst geen brandweerzorg doen als zij verplicht moeten opkomen bij een melding of al op de kazerne verblijven, wachtend op een melding. Dit heet respectievelijk consignatie en kazernering.

Landelijk wordt een plan opgesteld om te voldoen aan deze regelgeving. In dit plan staan onder andere de benodigde financiering en een wijziging van de arbeidstijdenwet. Tot die tijd blijft de situatie zoals hij is. Voor Fryslân betekent dit dat we op dit moment blijven werken met vrijwillige piketfunctionarissen met verplichte opkomst.

Kazerne Volgorde Tabel

De Kazerne Volgorde Tabel (KVT) moet worden vernieuwd. Deze tabel regelt bij een alarmering dat de snelste brandweerpost met welk brandweermaterieel naar een incident gaat. De meldkamer, beheerd door Groningen, Fryslân en Drenthe, gebruikt deze KVT en daarom pakken we met elkaar projectmatig de vernieuwing op.

Vervanging portofoons

Eind 2022 bleek het nodig om onze portofoons sneller dan gepland en op korte termijn te vervangen. Met deze portofoons communiceren we tijdens een incident. We zijn gestart met het aanbestedingstraject. Het vervangen van de portofoons brengt structurele kosten met zich mee. Deze kosten vangen we binnen de eigen begroting op.

4.3.1. Repressie

2022 was een jaar met impactvolle incidenten die alle facetten van ons verzorgingsgebied raakte; (verkeers)ongevallen, incidenten op het water, (natuur)branden. In totaal zijn we 4.185 keer gealarmeerd en dat is een stijging ten opzichte van voorgaande jaren. Wat onder andere opvalt is een toename van het aantal incidenten met de classificatie leefmilieu en brand. Leefmilieu gaat over de aantasting van de leefomgeving of de dreiging daartoe, bijvoorbeeld wateroverlast of dumpingen van drugsafval. De stijging van het aantal incidenten in Fryslân met deze classificatie is met name te verklaren door storm Eunice die in februari over het land raasde.

Daarnaast was het het hele jaar relatief drukker met brand. Opvallend in de zomerperiode: veel natuurbranden, maar ook (berm)branden ten tijde van de boerenprotesten. Ook waren er in de zomer relatief veel grote branden die gelijktijdig plaatsvonden, waardoor onze posten op verschillende plekken druk waren. Met name onze vrijwillige posten werden in deze periode belast; in de zomer zijn er minder brandweermensen beschikbaar, én het was drukker dan normaal. Hierin hebben we bij uitstek laten zien wat 'samen paraat' inhoudt!

Opvallend is ook de drukte in januari en december; dit valt te verklaren door de schoorsteen-branden en branden met bijvoorbeeld pelletkachels die in deze periode altijd meer voor komen.

Getoetst aan de tijden van het dekkingsplan wordt voor prio 1-brandmeldingen in 90% van de meldingen een opkomsttijd gerealiseerd die binnen de normtijd voor het betreffende risicogebied ligt. Voor de prio 1-meldingen waar technische hulpverlening nodig is, lukt dit in 97% van de gevallen.

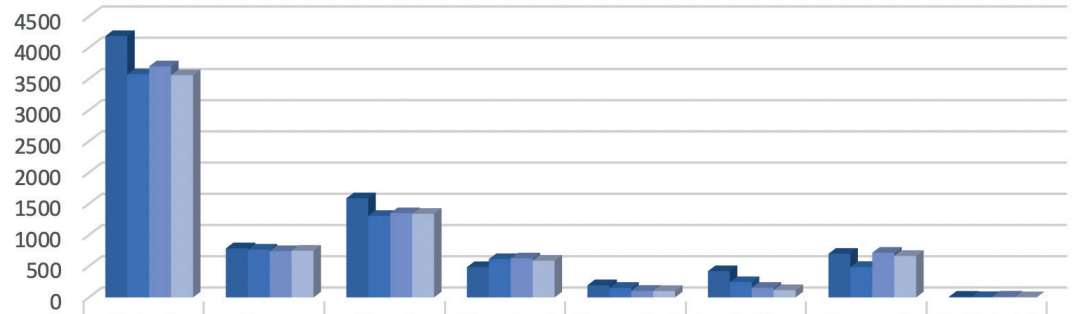

	Totaal	Alarm	Brand	Dienstverlening	Gezondheid	Leefmilieu	Ongeval	Veiligheid / openb. orde
2022	4185	786	1588	485	195	421	699	11
2021	3573	765	1305	613	153	245	487	5
2020	3700	741	1349	625	104	153	715	13
2019	3559	747	1339	588	102	116	664	3

2022 2021 2020 2019

Bron: kerncijfers incidenten NIPV

4.4. Wat heeft het gekost?

	Begroting na 2e wijziging			Realisatie 2022		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Programma Brandweer						
Producten Brandweer	36.544.106	1.051.958	-35.492.148	36.596.291	1.152.057	-35.444.234
Dekkingsmiddelen Brandweer						
Rijksbijdrage BDuR		4.677.064	4.677.064		4.847.173	4.847.173
Gemeentelijke bijdrage		31.997.937	31.997.937		31.997.937	31.997.937
		36.675.001	36.675.001		36.845.110	36.845.110
Totaal saldo van baten en lasten	36.544.106	37.726.959	1.182.853	36.596.291	37.997.167	1.400.876
Reservemutaties Brandweer	1.372.853	190.000	-1.182.853	1.542.962	190.000	-1.352.962
Gerealiseerd resultaat Brandweer	**37.916.959**	**37.916.959**		**38.139.253**	**38.187.167**	**47.914**

4.5. Feiten en cijfers programma Brandweer

Cijfers medewerkers 2022

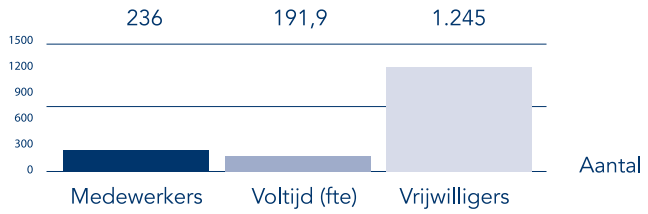

2. Aantal medewerkers	Aantal
Man	207
Vrouw	29

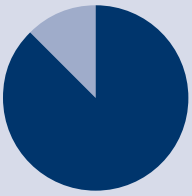

	%
Man	87,7
Vrouw	12,3

3. Leeftijdsopbouw	Aantal
< 30	18
30-44	81
45-59	113
> 60	24

Gemiddelde leeftijd: 46 jaar

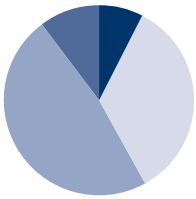

	%
<30	7,6
30-44	34,3
45-59	47,9
>60	10,2

4. Verzuimcijfers	2020	2021	2022
Verzuim	1,9	2,33	4,62
Meldfrequentie	0,42	0,38	0,75

5. Programmaverantwoording Organisatie

5.1. Algemeen

In het meerjarenbeleidsplan Organisatie 2019-2022 noemen we als belangrijkste thema's: digitaliseren, duurzaam voorbeeldgedrag en uitstekend werkgeverschap. Het werk dat schuilgaat achter deze thema's zetten we in 2022 volop voort.

5.2. Dit heeft Veiligheidsregio Fryslân in 2022 bereikt

Digitaal diensten verlenen

VRF verbetert haar digitale dienstverlening en spreidt het werk daarvoor uit over meerdere jaren. Daarbij zetten we Informatiemanagement en ICT in de organisatie zo goed mogelijk in.

Informatiemanagement
VRF heeft budget voor informatiemanagement (IM). Daaruit financieren we projecten die bijdragen aan het verbeteren van IM. Begin 2022 hebben we voor de volgende projecten een plan van aanpak opgesteld:

1. Contentintegratie (GGD Fryslân): dit beschrijft het proces van bundelen en toegankelijk maken van alle relevante (vak)informatie via één zoeksysteem. Verderop vertellen we waarom we voor dit onderdeel meer tijd nemen.
2. Digitale transformatie (GGD Fryslân): een belangrijk onderdeel hiervan is realiseren van het digitaal kinddossier. GGD Fryslân werkt vanaf 15 oktober 2022 met Mijn Kinddossier. Een online ouderportaal voor de jeugdgezondheidszorg met informatie over de groei en ontwikkeling van kind(eren) van 0 tot 12 jaar. In Mijn Kinddossier staan alle afspraken, informatie en adviezen op één veilige plek.
3. Navigatie en statussen (Brandweer Fryslân): dit zorgt ervoor dat hulpverleners efficiënt bij een incident arriveren.
4. Paraatheid en alarmering (Brandweer Fryslân): deze manier van werken verzamelt en analyseert informatie over de repressieve prestaties van Brandweer Fryslân.
5. BIO-NEN (VRF-breed): lichten we verderop toe.

Waarom heeft contentintegratie meer tijd nodig? Beoordeling van de plannen van aanpak heeft ons doen besluiten om het project Contentintegratie uit te stellen. Eerst willen we ervoor zorgen dat een belangrijke randvoorwaarde op orde is en dat is dat de informatie up to date is. Daarnaast werken we via het project Toekomstbestendige Gegevensvoorziening aan een technische infrastructuur. Dit is de basis voor de informatievoorziening van VRF.

Doordat we het project Contentintegratie meer tijd geven, vielen er incidenteel middelen vrij. Na de zomer is daarom een aantal kortdurende projecten in gang gezet. Deze hebben bijgedragen aan de vastgestelde bestuurlijke wens: doorontwikkelen van informatie-management binnen VRF.

BIO-NEN en informatieveiligheidsbeleid
Het Veiligheidsberaad heeft in juni 2021 aan de besturen van de Veiligheidsregio's gevraagd zorg te dragen voor een goed veiligheidsniveau van haar informatievoorziening. Eind 2022 moesten de Veiligheidsregio's voldoen aan de Baseline Informatieveiligheid Overheid (BIO). Dit is het overheidskader voor informatieveiligheid.

Om dit snel waar te maken, hebben we een projectgroep ingericht. Wat hebben we hiermee bereikt? We hebben strategisch informatieveiligheidbeleid vastgesteld voor 2023-2025. Dit is volledig toegespitst op alle 140 basisnormen van BIO. Daaraan hebben we ook de NEN 7510-normen voor het GGD Fryslân toegevoegd.

- We hebben een bewustwordingscampagne gedraaid om alle medewerkers zich bewust te maken van hun rol in het veilig bewaren en gebruiken van informatie. Van een click op een phishinglink tot per ongeluk delen van data met mensen die niet bevoegd zijn om dit te bekijken; datalekken en geslaagde hackpogingen vinden vaak plaats door een menselijke fout.
- We hebben 85% van de acties afgerond en voldoen volgens een tussentijdse audit aan ruim 70% van de BIO normen. De NEN 7510 vergt nog wat meer aandacht. Dat we nog niet 100% voldoen, komt omdat er een aantal acties samenhangt met thema's die we in 2023 gaan behandelen.

BIO staat voor Baseline Informatiebeveiliging Overheid. Een baseline is een basisniveau voor informatiebeveiliging met één gezamenlijke taal voor alle overheidsorganisaties.

NEN 7510 (Nederlandse Norm) is het standaard normenkader op het gebied van informatieveiligheid voor zorginstellingen (GGD specifiek). Deze norm komt grotendeels overeen met de BIO, maar kent 33 aanvullingen op bestaande normen en 3 aanvullende nieuwe normen.

Voldoen aan 17 doelen om de wereld een betere plek te maken

Het dagelijks bestuur heeft eind 2020 de ambitie uitgesproken dat de VRF een wezenlijke bijdrage aan de Sustainable Development Goals (SDG's) levert. De SDG's zijn 17 doelen om van de wereld een betere plek te maken in 2030. Deze ambitie willen we waarmaken op drie terreinen: mobiliteit, energietransitie en duurzamer organiseren. VRF wil duurzaam voorbeeldgedrag laten zien.

In deze beleidsperiode zijn er voor de brandweerkazernes blauwdrukken opgesteld. Dit is de leidraad voor onze duurzame bouwagenda. Ook hebben we de duurzaamheidslat ontwikkeld waarlangs we nieuwe leveranciers leggen. Ook werkt VRF samen in 'Fryslân koopt circulair'. In 2022 heeft de aanbesteding voor duurzame mobiliteit geleid tot een volledig elektrisch wagenpark voor VRF. Afgelopen paar jaar hebben we duurzaam thuiswerkmeubilair aangeschaft en er ligt beleid om dit in 2023 voort te zetten.

Uitstekend werkgeverschap

In 2021 kreeg VRF wederom het certificaat Great Place to Work: dé erkenning, op basis van onafhankelijk onderzoek, voor goed werkgeverschap! Uit het onderzoek kwamen ook aandachtspunten. Deze hebben we in 2022 opgepakt.

Hybride werken
Een belangrijk aandachtspunt is samen goed hybride werken. Het afgelopen jaar hebben we gewerkt aan de combinatie van thuiswerken, op kantoor en locatie. De invloed van dit nieuwe werkritme op onze huisvestingsbehoefte onderzoeken we in 2023.

Vitaliteit
Ook het afgelopen jaar was er aandacht voor de vitaliteit van onze medewerkers. Langdurig in de crisisorganisatie werken en thuiswerken hebben impact gehad. Het thema vitaliteit staat daarom hoog op onze agenda.

Interne communicatie over het effect van crises
Het platform 'Oekraïne, Corona en jouw werk!' is ook ingericht voor onze medewerkers. Op deze pagina wordt informatie gedeeld over de rol van VRF in het realiseren van vluchtelingenopvang, crisisnoodopvang en het bestrijden en indammen van de coronapandemie. Hiermee is iedereen op de hoogte van de context waarin VRF werkt. Tot slot is er het besef dat het stijgen van de kosten voor levensonderhoud uitdagingen en stress voor medewerkers met zich mee kunnen brengen. Leidinggevenden hebben dit onderwerp onder de aandacht gebracht en zijn alert op signalen bij medewerkers.

5.3. Wat heeft het gekost?

	Begroting na 2e wijziging			Realisatie 2022		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Programma Organisatie						
Producten Organisatie	16.463.240	189.881	-16.273.359	18.291.868	2.754.241	-15.537.627
Dekkingsmiddelen Organisatie						
Gemeentelijke bijdrage		15.063.526	15.063.526		15.063.526	15.063.526
		15.063.526	15.063.526		15.063.526	15.063.526
Totaal saldo van baten en lasten	16.463.240	15.253.407	-1.209.833	18.291.868	17.817.767	-474.101
Reservemutaties organisatie		1.209.833	1.209.833		797.201	797.201
Gerealiseerd resultaat Organisatie	**16.463.240**	**16.463.240**	**-**	**18.291.868**	**18.614.968**	**323.100**

5.4. Feiten en cijfers programma Organisatie

Cijfers medewerkers 2022

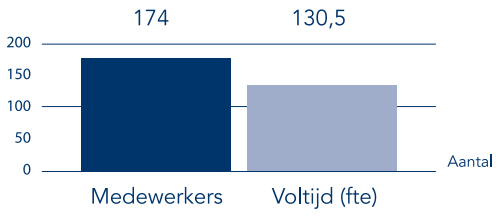

2. Aantal medewerkers	Aantal
Man	81
Vrouw	93

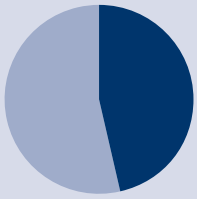

	%
Man	46,5
Vrouw	53,5

3. Leeftijdsopbouw	Aantal
< 30	35
30-44	55
45-59	69
> 60	15

Gemiddelde leeftijd: 42 jaar

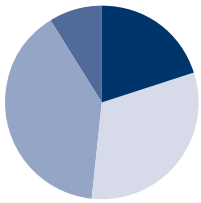

	%
<30	20,1
30-44	31,6
45-59	39,7
>60	8,6

4. Verzuimcijfers	2020	2021	2022
Verzuim	4,37	4,46	5,60
Meldfrequentie	0,69	0,61	0,99

6. Paragrafen

6.1. Financiering

Financieringsbeleid en afdekken van risico's

Het financieringsbeleid van Veiligheidsregio Fryslân is erop gericht om de risico's voor langere tijd af te dekken met vastrentende leningen. De omvang en looptijd van deze leningen wordt afgestemd op de omvang en levensduur van de materiële vaste activa en gepland binnen de kaders voor de renterisiconorm. Afhankelijk van de situatie op de kapitaalmarkt en de hoogte van eigen financieringsmiddelen (eigen vermogen, voorzieningen en werkkapitaal) bestaat de mogelijkheid een deel (tot de kasgeldlimiet) kortlopend te financieren. Bij de financiering worden geen zekerheden verstrekt en worden geen afgeleide financiële instrumenten ingezet.

Leningenportefeuille en liquiditeit

In 2022 is geen nieuwe langlopende lening aangetrokken. Het verloop van de lening portefeuille is daarmee als volgt:

Saldo per 1 januari	€	61.482.871	
Opname	€	0	+
Reguliere aflossingen	€	5.707.886	-/-
Saldo per 31 december	**€**	**55.774.985**	

Met ingang van de begroting over 2020 wordt een omslagrente gehanteerd van 2% voor het toerekenen van rente aan de programma's. De werkelijke omslagrente wijkt niet significant af van het begrootte percentage.

Kasgeldlimiet

Bij het begrotingstotaal (primitieve begroting) van € 85,8 miljoen is de kasgeldlimiet voor 2022 uitgekomen op € 7,0 miljoen (8,2%). Gedurende het jaar is geen sprake geweest van een netto vlottende schuld. De kasgeldlimiet werd in 2022 derhalve niet overschreden.

Renterisiconorm

De renterisiconorm voor 2022 is gesteld op 20% van het begrotingstotaal, ofwel € 17,2 miljoen. Dit betekent dat in 2022 voor maximaal € 17,2 miljoen mocht worden afgelost. In 2022 komt het totaal aan aflossingen op € 5,7 miljoen, dat is ruim onder de renterisiconorm. Bij het samenstellen van de lening portefeuille is ervoor gezorgd dat ook in de toekomst de renterisiconorm niet wordt overschreden.

Schatkistbankieren

Sinds 15 december 2013 is de 'Wet verplicht schatkistbankieren' van toepassing. Met ingang van deze datum dient Veiligheidsregio Fryslân haar overtollige liquide middelen aan te houden in de schatkist. Dit met uitzondering van een saldo tot het geldende drempelbedrag, wat voor 2022 is gesteld op € 1.716.000. De naleving van de regeling voldoet aan het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) opgenomen in de toelichting op de balans, als onderdeel 'kortlopende vorderingen'. Hieruit blijkt dat het drempelbedrag niet wordt overschreden.

Bespaarde rente FLO-overgangsrecht

In juli 2018 heeft gemeente Leeuwarden zijn verplichting inzake het FLO-overgangsrecht afgekocht bij de VRF. Uit de ontvangen afkoopsom van € 7,8 miljoen is een voorziening gevormd voor de contante waarde van de verplichting per 1 januari 2018 (€ 7,1 miljoen), het restant is gestort in een bestemmingsreserve. Conform het besluit van het algemeen bestuur wordt de met de afkoopsom bespaarde rente gebruikt om de voorziening (die gewaardeerd is op contante waarde) op te renten (tegen de contractueel afgesproken 2,5%), en om rente toe te voegen aan de bestemmingsreserve.

6.2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) wordt het weerstandsvermogen omschreven als de relatie tussen de weerstandscapaciteit van de organisatie en de risico's waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen. Het weerstandsvermogen kan ook worden omschreven als de mate waarin de organisatie in staat is om omvangrijke tegenvallers op te vangen, zonder dat het beleid hoeft te worden aangepast. De weerstandscapaciteit dient dus om de continuïteit van de organisatie te waarborgen.

Beleid

Het beleid rondom weerstandsvermogen en risicobeheersing is vastgelegd in de beleidsnota 'Weerstandsvermogen 2019-2022'. De hoofdlijnen van dit beleid zijn als volgt.

1. Binnen de gemeenschappelijke regeling wordt (behoudens de egalisatiereserve) geen eigen weerstandscapaciteit aangehouden. In plaats daarvan worden de gemeenten geïnformeerd over de risico's die aanwezig zijn, zodat ze hier rekening mee kunnen houden in hun eigen paragraaf weerstandsvermogen;
2. In de paragraaf weerstandsvermogen worden naast de reguliere risico's ook de risico's opgenomen die mogelijk structurele impact kunnen hebben op de begroting van de VRF (zie kopje 'structurele risico's').
3. De gemeenschappelijke regeling maakt gebruik van een egalisatiereserve. Deze wordt gebruikt om incidentele schommelingen in het resultaat op te vangen. Het saldo van de egalisatiereserve heeft een omvang van tussen de 2% en 5% van het begrotingstotaal.
4. Er wordt geen post onvoorzien aangehouden in de begroting. Het eerder als 'onvoorzien' aangemerkte budget heeft geen relatie met het risicoprofiel, en is daarom omgevormd naar een budget voor bovenmatige personele fricties.

Risico's en weerstandscapaciteit

Sinds de vaststelling van de nota weerstandsvermogen zijn geen wijzigingen opgetreden in de risico's die meewegen voor de weerstandscapaciteit. De destijds vastgestelde risico's zijn nog steeds van toepassing:

- Wegvallen van maatwerk- en markttaken: Veiligheidsregio Fryslân voert diverse taken uit die nauw verbonden zijn met de basistaak, maar niet collectief worden uitgevoerd. Voorbeelden hiervan zijn maatwerk Jeugdgezondheidszorg (JGZ), dienstverlening Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en reizigersvaccinaties. Op deze taken wordt deels vast personeel ingezet en er wordt een beroep gedaan op overhead. Daarnaast wordt een winstmarge op deze taken gecalculeerd. Deze zorgt ervoor dat de collectieve basistaak goedkoper wordt. Wegvallen van deze taken zorgt voor zowel incidentele fricties als het vervallen van structurele dekking;

- Fysieke en psychische schade door werkzaamheden: het optreden van personeel en vrijwilligers bij incidenten kan fysieke en psychische schade opleveren, die niet altijd goed te verzekeren is. De gevolgen hiervan kunnen verstrekkend zijn, bijvoorbeeld blijvende arbeidsongeschiktheid. Veiligheidsregio Fryslân is voornemens deel te nemen aan de 'stichting waarborgfonds veiligheidsregio's' zodat per 1 januari 2024 de risico's op dit vlak die niet verzekerbaar zijn in gezamenlijkheid met alle veiligheidsregio's worden gedragen.
- Het niet kunnen werven van voldoende kwalitatief personeel, waardoor de taakuitvoering in gevaar komt: bij de huidige arbeidsmarkt is het lastig om voldoen-de kwalitatief personeel te werven. Dit probleem doet zich voor bij alle organisatieonderdelen. Het gevolg kan zijn dat de kwaliteit van de dienstverlening onder druk komt of alleen kan worden gerealiseerd tegen onevenredig hoge kosten.

Risico's met mogelijk structurele effecten op de begroting

De gemeenschappelijke regeling heeft geen eigen weerstandscapaciteit. De risico's die zich voordoen worden daarom in beginsel afgewenteld op de deelnemende gemeenten. Voor de komende jaren zijn enkele grote structurele risico's aangemerkt, dit betreft:

Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra)
Het Veiligheidsberaad heeft besloten om een werkgeversvereniging voor de veiligheidsregio's op te richten. De werkgeversvereniging samenwerkende veiligheidsregio's (WVSV) is per 1 januari 2022 operationeel. Aanleiding is dat de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) voor de veiligheidsregio's nog niet is ingegaan. Daarom moeten we tijdelijk tot een eigen collectieve rechtspositieregeling komen. We weten nu nog niet welke gevolgen dit gaat hebben.

Omgevingswet
De komst van de Omgevingswet bevordert de integrale afweging als het gaat om besluiten in de fysieke leefomgeving. Alle aspecten die van invloed zijn, moeten meegenomen worden. Dit geldt dus zeker ook voor veiligheid en gezondheid. De invoering van de Omgevingswet brengt de nodige onzekerheden met zich mee. Zo is het onduidelijk hoe groot de vraag vanuit de gemeenten echt gaat worden. Verder laten landelijke onderzoeken zien dat de komst van de Omgevingswet meer tijd en geld gaat kosten. De minister van Binnenlandse Zaken heeft dit - en ook de bijzondere positie voor veiligheidsregio's hierin - onderkend. De invoering van de wet is inmiddels wederom uitgesteld, ditmaal tot 1 januari 2024. De onzekerheid zal op korte termijn niet opgelost zijn. De invloed hiervan op de organisatieonderdelen, hebben we bij de individuele programma's uitgewerkt.

Taakdifferentiatie
Als gevolg van Europese wetgeving mag in de toekomst brandweerzorg niet meer worden gedaan door vrijwilligers die verplicht moeten opkomen bij een melding of al op de kazerne verblijven, wachtend op een melding. Dit heet respectievelijk consignatie en kazernering.

Landelijk wordt een plan opgesteld om te komen tot brandweerzorg waarin wordt voldaan aan deze regelgeving. In dit plan staan onder andere de benodigde financiering en een wetswijziging van de arbeidstijdenwet. Tot die tijd blijft de situatie zoals hij is. Het is onduidelijk wie de kosten hiervan gaat dragen.

Algemene prijsontwikkeling
De prijsstijgingen op bijvoorbeeld materieel- en materiaalgebied stijgen ver uit boven de reguliere indexatie op basis van de consumentenprijsindex (CPI) zoals vastgelegd in de financiële verordening. Oorzaken van de prijsstijgingen zijn onder meer: wereldwijde economische ontwikkelingen, schaarste aan grondstoffen en personeel, milieumaatregelen en uiteraard de oorlog in Oekraïne. We kunnen de financiële consequenties op dit moment niet concreet maken.

Langere en onbetrouwbare levertijden
Als gevolg van grondstoftekorten en krapte op de arbeidsmarkt, hebben we ook te maken met problemen bij de tijdige levering van materieel, materiaal en diensten. Daarom moet hier bij aanbestedingen in de planning rekening mee worden gehouden, trajecten vroeg worden begonnen en duidelijke afspraken met leveranciers worden gemaakt. Voor ons regulier onderhoud en de aanschaf van kleiner materiaal is het nodig dat we voldoende aandacht aan het voorraadbeheer besteden. We moeten voorkomen dat er, door problemen met de levertijden, risico's in de uitvoering van de hulpverlening ontstaan. De ontwikkelingen rond levertijden kunnen financiële consequenties hebben (verschuiving van kosten in de tijd).

Effecten crises op regulier werk
Een indirect gevolg van onze rol in de diverse crises, is dat veel reguliere werkzaamheden vertraging hebben opgelopen. Mede door de schaarste op de arbeidsmarkt en de problemen met betrekking tot de levering van goederen door onze leveranciers, zijn deze vertragingen (nog) niet volledig ingehaald. We houden het bestuur via de reguliere P&C-cyclus op de hoogte van hoe wij deze vertraging inhalen.

Verduurzaming gebouwen en materieel
Het verder verduurzamen van onze gebouwen en materieel heeft de aandacht. Veiligheidsregio Fryslân heeft hierin ook al slagen gemaakt en dit op eigen initiatief opgepakt. Op het moment dat er vanuit de Rijksoverheid meer verduurzaming verplicht wordt gesteld zou dit een verhoging van de kosten tot gevolg kunnen hebben. We kunnen de financiële consequenties op dit moment niet concreet maken.

Rente
De afgelopen jaren waren de financieringslasten erg laag, wat een voordeel opgeleverd heeft. Het economisch tij lijkt echter gekeerd. De stijgende rente gaat waarschijnlijk ook voor Veiligheidsregio Fryslân leiden tot hogere kapitaallasten. Dit effect kan worden versterkt doordat de prijsstijgingen mogelijk leiden tot een hogere leningenportefeuille.

Functioneel leeftijdsontslag (FLO)
Door de landelijke netto afspraak hebben wijzingen in diverse wet- en regelgeving, zoals cao-verhogingen, directe financiële gevolgen op het FLO. Ontwikkelingen in de CAO-gemeenten en de afschaffing van de levensloopregeling kunnen ervoor zorgen dat de bestemmings-reserve eerder uitgeput is dan waarmee op het moment van de overname rekening is gehouden.

Financiële kengetallen

Van de in het BBV opgenomen kengetallen zijn vier van toepassing bij Veiligheidsregio Fryslân. Deze kengetallen zijn als volgt uitgewerkt:

Kengetallen	Jaarverslag 2021	Begroting 2022	Jaarverslag 2022
Netto-schuldquote	30,37%	83,27%	33,36%
Netto-schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	30,37%	83,27%	33,36%
Solvabiliteit	10,01%	4,19%	10,52%
Structurele exploitatieruimte	0%	0%	0%

Netto-schuldquote
De netto-schuldquote weerspiegelt het schuldenniveau van de organisatie ten opzichte van de exploitatie. Hoe hoger het getal, des te groter de netto-schuld ten opzichte van het begrotingstotaal. Dat de netto-schuldquote veel lager is dan begroot, wordt vooral veroorzaakt doordat de geplande langlopende lening niet is aangetrokken. Daarnaast is het gerealiseerde totaal van de baten veel hoger dan begroot door de opbrengsten die tegenover de extra kosten voor het coronavirus en de vluchtelingenopvang staan.

Solvabiliteit
De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de organisatie kan voldoen aan haar financiële verplichtingen, en wordt berekend als het aandeel eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen (balanstotaal). In de in de nota's weerstandsvermogen en reserves/voorzieningen is vastgelegd dat de aangehouden reserves minimaal zijn. Anderzijds leiden de kapitaalintensieve activiteiten tot een hoge mate van externe financiering. De solvabiliteit is als gevolg van deze factoren laag. De solvabiliteit is hoger dan begroot, doordat een lagere onttrekking uit de reserves nodig was dan gepland.

6.3. Onderhoud kapitaalgoederen

In deze paragraaf vertellen we over het beheerbeleid van de gebouwen die Veiligheidsregio Fryslân bezit of huurt. Het gaat om onderstaande gebouwen:

- Het hoofdkantoor aan de Harlingertrekweg.
- 66 Brandweerkazernes, waarvan 48 in eigendom.
- 2 boothuizen waarvan 1 eigendom en 1 huur.
- Een gehuurde opslagloods voor de tijdelijke opslag van afgeschreven materieel met een distributiecentrum voor de bevoorrading van de vaccinatie-, test- en vluchtelingenlocaties.
- 45 huurlocaties voor de Jeugdgezondheidszorg van GGD.
- Het Regionaal Coördinatie Centrum (RCC), ondergebracht bij de meldkamer. Dit huren wij.

Daarnaast heeft VRF tijdens de COVID-pandemie vijf panden en een kantoorpand ten behoeve van vaccineren, testen en backoffice gehuurd. In 2022 hebben we daarnaast 2 panden en 1 boot gehuurd om vluchtelingen op te vangen die niet terecht konden in Ter Apel. Tevens is er een pand gehuurd, met een hubfunctie voor vluchtelingen uit Oekraïne.

Kwaliteitsniveau

Als grondslag voor het beheer en onderhoud van kapitaalgoederen passen wij net als veel andere organisaties de NEN-2767 richtlijnen toe. De NEN-2767 is een breed toegepaste wijze van conditiemeting, waarmee de technische kwaliteit van bouw- en installatiedelen op een objectieve manier wordt vastgelegd. Er zijn zes niveaus, die verschillen in kwaliteit aangeven Niveau 1 is 'uitstekend', niveau 6 is 'zeer slecht'. De bestuurlijke afspraak bij het beheer en onderhoud is net als voorgaande jaren conditiescore 3. Dit betekent dat wij een 'redelijk conditie' nastreven. Plaatselijk zichtbare veroudering vinden wij acceptabel, zolang de functie-vervulling van bouw- en installatiedelen niet in gevaar komt. Bij de huurlocaties streven wij ernaar om een vergelijkbaar kwaliteitsniveau vast te leggen in de huurovereenkomsten.

Op basis van dit uitgangspunt hebben wij onderhoudsvoorzieningen gevormd. Met een onderhoudsvoorziening worden de lasten van groot onderhoud over de jaren geëgaliseerd. De toevoeging aan de voorziening (met andere woorden: de jaarlijkse lasten) is het gemiddelde bedrag van het groot onderhoud dat we nu redelijkerwijs kunnen voorzien. Wettelijk gezien moet de evaluatie van de voorziening eens in de vijf jaar, in de praktijk hanteren wij een richtlijn van eens per drie jaar.

In 2022 hebben wij een nieuwe schouw gedaan. De uitkomsten hiervan zijn opgenomen in de herijking van de voorziening. Het uitgevoerde onderhoud in 2022 is deels volgens plan verlopen. Er is een inhaalslag geweest naar aanleiding van het niet geheel uitvoeren van het onderhoud in 2021. Reden: ten tijde van de coronacrisis zijn er minder inspanningen verricht op het reguliere werk.

Investeringen

Eerder hebben we grootschalige nieuwbouw- en verbouwplannen uitgesteld, in afwachting van besluiten over taakdifferentiatie. Een aantal brandweerposten bevindt zich in minder goede staat waardoor in overleg met de Bestuurscommissie Veiligheid de bouwagenda weer is opgestart. Op basis van een nieuwe planning en financiële doorrekening is het toekomstperspectief geschetst voor de uitvoering van deze bouwagenda. De komende vijf jaar voeren we de plannen voor meerdere posten uit. De financiële lasten zijn, op basis van het prijspeil medio 2021, tot 2040 gedekt in de meerjaren investeringsplanning. Om te borgen dat de planning, kwaliteit en kosten van de uitvoering van bouwagenda binnen de gestelde kaders blijven, is in 2021 een stuurgroep bouwagenda opgericht, waarin verschillende specialisaties zijn opgenomen. Hiermee willen wij eventuele verassingen tijdig onderkennen, zodat er eventueel gepast en tijdig ingegrepen kan worden.

6.4. Bedrijfsvoering

6.4.1. Inleiding

Het organisatieonderdeel Bedrijfsvoering levert een bijdrage aan een veilig en gezond Fryslân door de kerntaken van VRF te ondersteunen. De teams Communicatie, Informatiemanagement, Huisvesting & Facilitaire zaken, Inkoop, Juridische zaken, Personeel & Organisatie, Financiën & Administratie werken intensief samen met Brandweer, GGD en Crisisbeheersing. Bedrijfsvoering faciliteert, adviseert en helpt grenzen bewaken.

6.4.2 Tevredenheid bestuur

In de periode van november 2020 tot februari 2021 is er een tevredenheidsonderzoek onder bestuurders gehouden. Daaruit blijkt dat zij positief zijn over de bestuurlijke inrichting, de wijze van overleggen, de behandeling, en de voorbereiding van de onderwerpen.
De verbeterwensen hebben wij in 2022 opgepakt.

Zo zijn de vergaderingen van de agendacommissies en het DB zoveel mogelijk digitaal.
De aanbeveling om ambtenaren vooraf te betrekken bij complexe dossiers hebben we toegepast bij het proces rond de Meerjarenkoers VRF 2023-2026. Hierbij hebben we de Ambtenaren Openbare Orde en Veiligheid en de gezondheidsambtenaren uitvoerig betrokken.

Ook aan de aanbeveling om de gemeenteraden te informeren over maatschappelijke effecten hebben we invulling gegeven. We zijn met raadsleden in gesprek gegaan over onze plannen en hebben hun inzichten meegenomen in de uitwerking van de meerjarenkoers.

6.4.3 Privacy

Veiligheidsregio Fryslân heeft organisatorische en technische maatregelen getroffen om de privacy bij de verwerking van persoonsgegevens verder te waarborgen. De functionaris gegevensbescherming en privacy-officer zien toe op de toepassing van de privacywetgeving. VRF heeft op dit terrein in 2022 weer een hoger niveau bereikt.

6.4.4 Integriteitsbeleid

VRF wil een integere organisatie zijn en laat dit terugkomen in haar kernwaarden: betrokken, betrouwbaar en professioneel. Daarom heeft VRFintegriteitsbeleid. Doel van dit beleid is uitleggen wat integriteit is, het bespreekbaar maken, en uitleggen wat medewerkers en management moeten doen als ze misstanden signaleren.

Integriteit is ook een vast onderdeel van de introductiedag voor nieuwe medewerkers.
In deze bijeenkomst neemt de directeur ook bij iedereen de eed of belofte af. Ook vraagt elke nieuwe medewerker zelf een Verklaring Omtrent Gedrag aan.

6.4.5 Gedragscode

De gedragscode is bedoeld om wettelijk vastgelegde rechten en plichten, procedures en sancties te vertalen naar gedragsregels. Het is een middel dat houvast biedt bij de dagelijkse zuivere en professionele omgang met klanten, leveranciers en elkaar. Ook is het een uitwerking van het integriteitsbeleid.

De gedragscode geldt voor alle medewerkers in dienst van VRF, inclusief vrijwilligers en andere personen die werkzaamheden verrichten voor VRF. Zoals stagiaires, uitzendkrachten en ZZP'ers. Van al deze medewerkers verwachten wij dat zij altijd handelen volgens de gedragscode. In 2023 gaan we de vastgestelde code via een interne campagne onder de aandacht brengen bij alle mensen die voor ons werken.

6.4.6 Betaaltermijn

VRF streeft ernaar om facturen snel te betalen. In 2022 is 80% van de facturen binnen 14 dagen betaald. De gemiddelde betaaltermijn van de 26.212 betaalde facturen bedraagt in 2022 11,4 dagen.

6.4.7 Opbouw personeel

In onderstaand overzicht is de formatie van VRF vermeld in fte voor de periode 2022.

Kolom	Personeelslid	Uitzendkracht/ extern	Stagiair	Eindtotaal
Bedrijfsvoering	105,45	15,92	2,78	124,15
Brandweer	186,25	4,22	1,44	191,92
Crisisbeheersing	27,44	9,33	-	36,78
Directie VRF	6,33	-	-	6,33
GGD	359,85	21,39	15,13	396,36
Eindtotaal	**685,33**	**50,86**	**19,35**	**755,54**

6.4.8 Verzuim

Gezonde medewerkers	93,89%
Verzuimpercentage	6,11%
Meldfrequentie	0,65

In 2022 was het verzuimpercentage 1,39% hoger dan in 2021. Het toenemende verzuim is een landelijke ontwikkeling. Dit heeft te maken met maatschappelijke ontwikkelingen (na-Coronatijd, oorlog, energieprijzen); dit alles draagt bij aan de balans tussen belasting en belastbaarheid. De meldingsfrequentie is 0,11 hoger dan in 2021. Concreet betekent dit dat medewerkers zich in 2022 vaker ziekmeldden.

6.5. Verbonden partijen

Definitie Verbonden Partij

Een Verbonden Partij (VP) is een privaat- of publiekrechtelijke organisatie waarin de VRF een financieel én een bestuurlijk belang heeft. Er is sprake van een financieel belang als de VRF aansprakelijk is voor het eventueel niet nakomen van de verplichtingen door de rechtspersoon. Er is sprake van een bestuurlijk belang als de VRF vertegenwoordigd is in het bestuur of zeggenschap daarin kan uitoefenen. Gelet op deze kwalificaties van belang kent de VRF geen verbonden partijen. Hieronder wordt Stichting BON waarmee de VRF een nauwe betrokkenheid heeft genoemd.

Stichting BON

De bestuurlijke deelname, samen met de veiligheidsregio's Groningen en Drenthe, in de Stichting Brandweeropleidingen Noord (BON) benadert de definitie van een verbonden partij. Er is echter volgens de statuten geen sprake van een financieel belang in de stichting. De stichting is aandeelhouder in de BON B.V. De BON B.V. heeft een 100%-deelneming in Oefencentrum Noord B.V. en Brandweeropleidingen Noord B.V. De BON factureert de afgenomen dienstverlening (opleiden of oefenen). Stichting BON is daarom formeel geen verbonden partij.

Deel II Jaarrekening 2022

Veiligheidsregio Fryslân

7. Jaarrekening

7.1. Balans per 31 december 2022

ACTIVA	31-12-2022		31-12-2021	
Vaste activa				
Materiële vaste Activa				
Investeringen met een economisch nut		67.215.355		64.637.174
Vlottende activa				
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar				
Vorderingen op openbare lichamen	3.167.071		4.807.458	
Rekening-courant verhouding met het Rijk	9.141.980		24.308.557	
Overige vorderingen	683.226		1.953.523	
		12.992.276		**31.069.538**
Liquide middelen		467.237		459.378
Overlopende activa				
Nog te ontvangen bedragen met een specifiek bestedingsdoel van:				
- het Rijk				
- overige Nederlandse overheidslichamen	52.430		16.226	
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van de volgende begrotingsjaren komen	9.844.280		1.294.631	
		9.896.710		1.310.857
		90.571.579		**97.476.946**

PASSIVA	31-12-2022		31-12-2021	
Vaste passiva				
Eigen Vermogen				
Algemene reserve				
Egalisatiereserve	2.997.240		2.092.965	
Bestemmingsreserves	5.635.798		4.675.077	
Gerealiseerd resultaat	893.759		2.985.062	
		9.526.798		**9.753.104**
Voorzieningen				
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	8.899.811		8.189.980	
Voorzieningen ter egalisatie van lasten	1.814.223		1.427.620	
		10.714.034		**9.617.599**
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer				
Onderhandse leningen van:				
- Binnenlandse banken en overige financiële instellingen		**55.774.985**		**61.482.871**
Vlottende passiva				
Netto vlottende schulden met een rentetypischelooptijd korter dan 1 jaar				
Kasgeldlening	-		-	
Overige schulden	9.405.334		10.375.945	
		9.405.334		**10.375.945**
Overlopende passiva				
Nog te ontvangen bedragen met een specifiek bestedingsdoel van:				
- het Rijk	817.806		1.769.569	
- overige Nederlandse overheidslichamen	771.069		274.559	
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgend begrotingsjaar komen	3.561.552		4.203.298	
		5.150.428		**6.247.427**
		90.571.578		**97.476.945**

7.2. Overzicht baten en lasten 2022 - deel 1

	Primitieve begroting			Begroting na 2e wijziging			Realisatie 2022			
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Verschil
Programma Gezondheid										
Pijler 1	14.869.288	50.937	-14.818.351	15.371.757	50.770	-15.320.987	18.100.854	3.278.590	-14.822.264	498.723
Pijler 2	9.481.056	3.005.635	-6.475.421	9.636.428	3.083.675	-6.552.753	11.067.830	4.564.238	-6.503.592	49.161
Pijler 3	1.606.066	979.955	-626.111	1.576.947	953.094	-623.853	37.873.492	37.321.744	-551.748	72.105
Pijler 4	1.702.993	1.702.993	-	1.694.982	1.694.982	-	1.658.470	1.580.194	-78.276	-78.276
	27.659.403	5.739.520	-21.919.883	28.280.114	5.782.521	-22.497.593	68.700.646	46.744.766	-21.955.880	541.713
Dekkingsmiddelen Gezondheid										
Gemeentelijke bijdrage		21.366.084	21.366.084		21.614.746	21.614.746		21.614.747	21.614.747	-
		21.366.084	21.366.084		21.614.746	21.614.746		21.614.747	21.614.747	-
Totaal saldo van baten en lasten	27.659.403	27.105.604	-553.799	28.280.114	27.397.267	-882.847	68.700.646	68.359.513	-341.133	541.714
Reservemutaties Gezondheid	102.000	655.799	553.799	102.000	984.847	882.847	102.000	707.827	605.827	-277.020
Gerealiseerd resultaat Gezondheid	**27.761.403**	**27.761.403**	**-**	**28.382.114**	**28.382.114**	**-**	**68.802.646**	**69.067.339**	**264.694**	**264.694**
Programma Crisisbeheersing										
Producten Crisisbeheersing	4.704.230	203.091	-4.501.139	4.704.524	189.496	-4.515.027	16.154.731	11.897.756	-4.256.975	258.052
Dekkingsmiddelen Crisisbeheersing										
Rijksbijdrage BDuR		2.816.402	2.816.402		2.876.334	2.876.334		2.980.950	2.980.950	104.616
Gemeentelijke bijdrage		1.760.140	1.760.140		1.760.140	1.760.140		1.760.140	1.760.140	-
		4.576.542	4.576.542		4.636.474	4.636.474		4.741.090	4.741.090	104.616
Totaal saldo van baten en lasten	4.704.230	4.779.633	75.403	4.704.524	4.825.971	121.447	16.154.731	16.638.846	484.115	362.668
Reservemutaties Crisisbeheersing	75.403		-75.403	121.447		-121.447	226.063		-226.063	-104.616
Gerealiseerd resultaat Crisisbeheersing	**4.779.633**	**4.779.633**	**-**	**4.825.971**	**4.825.971**	**-**	**16.380.794**	**16.638.846**	**258.052**	**258.052**

7.2. Overzicht baten en lasten 2022 - deel 2

	Primitieve begroting			Begroting na 2e wijziging			Realisatie 2022			
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Verschil
Programma Brandweer										
Producten Brandweer	37.334.137	1.093.804	-36.240.333	36.544.106	1.051.958	-35.492.148	36.596.291	1.152.057	-35.444.234	47.914
Dekkingsmiddelen Brandweer										
Rijksbijdrage BDuR		4.580.064	4.580.064		4.677.064	4.677.064		4.847.173	4.847.173	170.109
Gemeentelijke bijdrage		31.997.937	31.997.937		31.997.937	31.997.937		31.997.937	31.997.937	-
		36.578.001	36.578.001		36.675.001	36.675.001		36.845.110	36.845.110	170.109
Totaal saldo baten en lasten	37.334.137	37.671.805	337.668	36.544.106	37.726.959	1.182.853	36.596.291	37.997.167	1.400.876	218.022
Reservemutaties Brandweer	692.668	355.000	-337.668	1.372.853	190.000	-1.182.853	1.542.962	190.000	-1.352.962	-170.109
Gerealiseerd resultaat Brandweer	**38.026.805**	**38.026.805**	**-**	**37.916.959**	**37.916.959**	**-**	**38.139.253**	**38.187.167**	**47.914**	**47.914**
Programma Organisatie										
Producten Organisatie	15.073.819	189.881	-14.883.938	16.463.240	189.881	-16.273.359	18.291.868	2.754.241	-15.537.627	735.732
Dekkingsmiddelen Organisatie										
Gemeentelijke bijdrage		15.063.526	15.063.526		15.063.526	15.063.526		15.063.526	15.063.526	-
		15.063.526	15.063.526		15.063.526	15.063.526	-	15.063.526	15.063.526	-
Totaal saldo baten en lasten	15.073.819	15.253.407	179.588	16.463.240	15.253.407	-1.209.833	18.291.868	17.817.767	-474.101	735.732
Reservemutaties Organisatie	179.588		-179.588		1.209.833	1.209.833		797.201	797.201	-412.632
Gerealiseerd resultaat Organisatie	**15.253.407**	**15.253.407**	**-**	**16.463.240**	**16.463.240**	**-**	**18.291.868**	**18.614.968**	**323.100**	**323.100**
Gerealiseerd resultaat	**85.821.248**	**85.821.248**	**-**	**87.588.284**	**87.588.284**	**-**	**141.614.560**	**142.508.320**	**893.759**	**893.759**

Verantwoording Meerkosten COVID-19 GGD

Kostensoort	Meerkosten 2022
Bron- en contactonderzoek	6.612.372
Bemonstering	11.574.540
COVID-19 vaccinatie	18.420.906
Overige Meerkosten	
Infectieziektebestrijding (IZB)	*333.660*
Ondersteuning	*1.020.366*
Subtotaal	*1.354.026*
Totaal meerkosten 2022	**37.961.845**
Ontvangen voorschot meerkosten 2022	**36.384.679**
Nog te ontvangen meerkosten 2022	**1.577.165**

Verantwoording meerkosten opvang Oekraïne

Kostensoort		Opgave kosten Veiligheidsregio Fryslân
Meerkosten coördinerende gemeente Heerenveen *Betreft huur, personele lasten en randvoorwaardelijkheden*		**805.328**
Overige specifieke meerkosten		**3.045.171**
Regierol per VR	619.617	
Coördinatie op vluchtelingenspreiding	1.678.362	
Communicatie	79.812	
GHOR / GGD	194.126	
Materiële uitgaven	473.256	
Totale kosten 2022		**3.850.499**

Overzicht baten en lasten art 27 BBV

	Lasten	Baten	Saldo
Programma gezondheid	67.410.613	68.201.262	790.649
Programma crisisbeheersing	15.194.536	16.148.313	953.776
Programma brandweer	34.264.007	37.997.167	3.733.160
Programma organisatie	751.538	15.064.003	14.312.465
Algemene dekkingsmiddelen	-102.597	2.867	105.464
Overhead	21.009.704	2.717.202	-18.292.502
Heffing vpb	-	-	-
Onvoorzien	533.256	-	-533.256
Saldo van baten en lasten	139.061.056	140.130.813	1.069.757
Toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves per programma	1.871.025	1.695.028	-175.997
Resultaat	**140.932.081**	**141.825.841**	**893.759**

7.3. Toelichtingen

7.3.1 Waarderings- en resultaatbepalingsgrondslagen

Inleiding

De jaarrekening 2022 van Veiligheidsregio Fryslân is opgesteld in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de nadere aanwijzingen in de Financiële verordening van Veiligheidsregio Fryslân.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, zijn de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

De baten en lasten zijn toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten zijn slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden vóór het einde van het begrotingsjaar, zijn in acht genomen indien zij vóór het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

De personeelslasten worden in principe toegerend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, zijn sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin de uitbetaling plaatsvindt.

Voor de aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten: vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten dient er wel een verplichting te worden opgenomen.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa betreffen uitsluitend investeringen met een economisch nut.
De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingprijs of vervaardigingprijs, verminderd met lineaire afschrijvingen. Eventueel wordt rekening gehouden met een restwaarde.

Activa met economisch nut en een verkrijgingsprijs van minder dan € 10.000 worden niet geactiveerd, uitgezonderd gronden en terreinen. Gronden en terreinen worden altijd geactiveerd. Op gronden en terreinen wordt niet afgeschreven, met uitzondering van voorzieningen aan gronden en terreinen. Met afschrijven wordt begonnen vanaf 1 januari van het jaar volgend op het jaar waarin het actief in gebruik is genomen.

Voor de verschillende categorieën van activa worden de volgende afschrijvingstermijnen gehanteerd:

Categorie	**Termijn in jaren**
Bedrijfsgebouwen	50
Grootschalige levensduur verlengende renovaties	50
Ademluchtflessen	30
BZK-materieel (zoals haakarmbakken)	25
Renovatie, restauratie en verbouwing van bedrijfsgebouwen	20
Technische installaties in bedrijfsgebouwen	20
Voorzieningen aan terreinen (zoals parkeerplaatsen)	20
Containers, wasmanden op wielen	20
Redvoertuigen	20
Motorspuitaanhangers	20
Tankautospuiten inclusief standaard bepakking	16

Categorie	**Termijn in jaren**
Hulpverleningsvoertuigen inclusief standaard bepakking	15
Haakarmvoertuigen	15
Brandweervaartuigen	15
Noodaggregaat	15
Overige brandweervoertuigen	15
Overig brandweermaterieel	15
Oefenmaterieel brandweer	10
Dienstauto's	10
Personeel/materieelwagens	10
Ademluchtapparatuur (niet zijnde ademluchtflessen)	10
Ademlucht certificering	5
Ademlucht spreekmembraan	6
Ademlucht uitademventiel	4
Persoonlijke beschermingsmiddelen (zoals confectie-bluskleding, trainingspak)	10
Kantoormeubilair	10
Overige brandweervoertuigen	10
Overig brandweermaterieel	10
Overige kantoorinventaris	10
Medische apparatuur TBC	10
Redgereedschap en inventaris tankautospuit	8
Redgereedschap hulpverleningsvoertuig	8
Persoonlijke beschermingsmiddelen (zoals 1e bluspak)	8
OVD/Piket-voertuigen	7
Heftrucks en aanhangwagens	7
Alarmeringsmiddelen mobilofoons	7
Persoonlijke beschermingsmiddelen (zoals helmen, gaspakken, enz.)	7
Alarmeringsmiddelen portofoons	6
Monitoren	6
Persoonlijke beschermingsmiddelen (zoals handschoen, laarzen)	5
Overige kantoorinventaris	5
Gebruikerssoftware	5
Werkplek automatisering t/m 2017	5
Overige medische apparatuur	5
PSU GHOR functionarissen	5
Overig brandweermaterieel	5
Werkplek automatisering vanaf 2018	4
Explosiemeters/Warmtebeeldcamera's	4
Mobiele telefoons; tablets; iPads	4
Systeem soft- en hardware	3
Telefooncentrale	3

Indien aan een gebouw waarde vermeerderende aanpassingen worden gedaan, wordt voor de afschrijvingsduur aangesloten bij het restant levensduur van het bestaande actief.

Door het Dagelijks Bestuur zijn in de vergadering van 1 december 2022 nieuwe afschrijvingstermijnen vastgesteld. Conform het voorstel gaan deze termijnen per 1 januari 2023 in.

Vorderingen
De vorderingen worden gewaardeerd op nominale waarde. Bij de vorderingen wordt rekening gehouden met noodzakelijk geachte waarderingscorrecties in verband met oninbaarheid.

Liquide middelen
Deze activa zijn tegen nominale waarde opgenomen.

Voorzieningen
De voorzieningen worden opgenomen op nominale waarde. Vanwege de significante tijdsinvloeden wordt de voorziening FLO gewaardeerd op basis van contante waarde. De voorzieningen groot onderhoud worden bepaald op basis van recente beheersplannen. Deze beheersplannen kennen een looptijd van 30 jaar, waardoor de tijdsinvloeden significant zijn. Vanwege deze significante invloed is een contante waardebepaling een passender methode voor de bepaling van de voorziening. Daarom wordt met ingang van het boekjaar 2022 de voorziening bepaald op basis van contante waarde.

Vaste schulden
Vaste schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer.

Vlottende passiva
De vlottende passiva zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

7.3.2 Toelichting op de balans

Materiële vaste activa

Het verloop in de materiële vaste activa is als volgt:

Verloopoverzicht materiële vaste activa

	Saldo 01.01.2022	Investeringen	Desinvestering	Afschrijvingen	Saldo 31.12.2022
Gronden en terreinen	1.556.464	-	-	-	1.556.464
Terreininrichting	113.058	-	-	13.280	99.779
Bedrijfsgebouwen	26.357.320	312.693	-	909.303	25.760.710
Vervoermiddelen	22.205.617	5.618.535	5.260	2.332.567	25.486.325
Machines, apparaten, installaties	4.323.416	35.573	-	512.172	3.846.818
Overige materiële vaste activa	9.884.222	2.206.623	-	2.138.780	9.952.065
	64.440.097	**8.173.425**	**5.260**	**5.906.102**	**66.702.160**

	Saldo 01.01.2022	Investeringen	Activeringen	Saldo 31.12.2022
Investeringsprojecten in uitvoering	197.077	9.286.004	8.969.886	513.194
	197.077	**9.286.004**	**8.969.886**	**513.194**

	Saldo 31.12.2022
Materiële vaste activa	66.702.160
Investeringsprojecten in uitvoering	513.194
Totaal materiële vaste activa	**67.215.355**

De belangrijkste investeringen in materiële vaste activa betreffen:

Tankautospuiten incl. standaardbepakking en redgereedschap	€	5.988.672
Mobiele devices	€	341.781
PM voertuigen	€	395.137
Boothuis Echten	€	287.823
Vervangen meubilair	€	236.632

Uitzettingen met een looptijd van korter dan 1 jaar

Schatkistbankieren

Veiligheidsregio Fryslân neemt deel aan verplicht schatkistbankieren. Hiertoe is een overeenkomst afgesloten met het Rijk en worden overtollige tegoeden aangehouden in de schatkist. De Veiligheidsregio mag tot een bedrag van € 1.716.425 buiten de schatkist aanhouden. Per kwartaal was dit saldo gemiddeld als volgt:

Eerste kwartaal	€	463.552
Tweede kwartaal	€	462.471
Derde kwartaal	€	460.134
Vierde kwartaal	€	444.104

Het drempelbedrag is in 2022 niet overschreden.

Overlopende activa

De overlopende activa zijn als volgt te specificeren:

	31.12.2022	31.12.2021
Nog te ontvangen bedragen met een specifiek bestedingsdoel	€ 52.430	€ 16.226
Vooruitbetaalde bedragen	€ 1.458.144	€ 891.453
Overige nog te ontvangen bedragen	€ 8.386.137	€ 386.951
	€ 9.896.710	**€ 1.294.631**

Onder de overige nog te ontvangen bedragen is ultimo 2022 een vordering op het COA opgenomen inzake de Crisisnoodopvang van € 8,0 miljoen

Nog te ontvangen bedragen met een specifiek bestedingsdoel

	Saldo 01.01.2022	Ontvangsten	Gemaakte kosten	Saldo 31-12-2022
Overige Nederlandse overheidslichamen				
SBOH			18.492	18.492
Gezondheidsonderzoek na rampen GGD		62.285	91.971	29.686
Salariscompensatie Verpleeg-kundig specialist in opleiding (VIOS)	4.252	4.252	4.252	4.252
GOR-COVID-19 Gezondheidsmonitor Jeugd 2021	11.974	11.974		-
	16.226	**78.511**	**114.715**	**52.430**

Eigen vermogen

Het verloop van de reserves is als volgt:

	Saldo 01.01.2022	Stortingen	Onttrekkingen	Saldo 31-12-2022
Algemene reserve				
Egalisatiereserve	2.092.965	904.276		2.997.241
	2.092.965	904.276	-	2.997.241
Bestemmingsreserves				
Gezondheidsmonitor	278.676	102.000	76.975	303.701
FLO	532.056	274.725		806.781
Uitwerkingskader Meldkamer	500.000			500.000
JGZ 3.0	673.000		186.423	486.577
Tweede loopbaanbeleid	538.939			538.939
In te halen werkzaamheden	2.252.406		147.412	2.104.994
Gezonde leefomgeving	300.000		100.000	200.000
Kansrijke start	70.000		39.693	30.307
Nu niet zwanger	224.000		90.000	134.000
Wabo	300.000		90.000	210.000
Tijdelijke versterking projecten	195.000		74.500	120.500
Energietransitie	300.000		100.000	200.000
Thuiswerkplekken	200.000		200.000	-
	6.364.077	376.725	1.105.003	5.635.799
Totaal eigen vermogen	**8.457.042**	**1.281.001**	**1.105.003**	**8.633.040**

Egalisatiereserve

Op 19 december 2018 heeft het algemeen bestuur de beleidsnota weerstandvermogen en risicobeheersing vastgesteld. Daarin is besloten om gebruik te maken van een egalisatie-reserve, die gebruikt wordt om tussentijdse fluctuaties in het begrotingssaldo op te vangen. Deze reserve heeft een omvang van tussen de 2% en 5% van het begrotingstotaal.
Het saldo van de eerste begrotingswijziging is toegevoegd aan de egalisatiereserve.

Gezondheidsmonitor

De GGD voert in een vierjaarlijkse cyclus verschillende gezondheidsmonitors uit. Gelet op ontwikkelingen in het sociaal domein is besloten om deze monitors dusdanig uit te zetten dat uitkomsten op gebiedsniveau beschikbaar komen. De lasten voor het uitvoeren van de gezondheidsmonitors op gebiedsniveau variëren van € 75.000 tot € 160.000. De reserve gezondheidsmonitors is gevormd om de lasten van de verschillende monitors te egaliseren.

FLO overgangsrecht

Deze reserve wordt aangehouden om mogelijke toekomstige nadelen van de FLO te kunnen financieren. Conform de bestuurlijke afspraken is het overschot op de BDUR aan deze reserve toegevoegd.

Uitwerkingskader Meldkamer

De bestemmingsreserve is bedoeld voor de verdere ontwikkeling van de meldkamer en de overgang van diverse koppelingen naar één landelijk meldsysteem (LMS).

JGZ 3.0

In 2018 heeft de Bestuurscommissie Gezondheid ingestemd met het programma JGZ 3.0 gericht op het toekomstbestendig maken van de JGZ. De uitvoering van de innovatie-agenda van dit programma gericht op het aanpassen van de werkwijzen binnen de JGZ leidt tot extra kosten. De bestemmingsreserve JGZ 3.0 is bedoeld om deze extra kosten te dekken. In 2021 heeft de Bestuurscommissie Gezondheid ingestemd met het verlengen van de duur van het programma tot en met 2024.

Tweede loopbaanbeleid

Vanaf 2006 is de FLO afgeschaft en is hiervoor het tweede loopbaanbeleid in de plaats gekomen. Medewerkers die twintig jaar in een repressieve functie zitten kunnen middels deze voorziening gefaciliteerd worden om een tweede loopbaan te starten en uit de repressieve functie te stappen. De loopbaan kan zowel intern als extern worden ingevuld. Hierbij wordt loopbaan coaching ingezet om zo een zo goed mogelijke nieuwe baan te vinden. De kosten die hiermee gemoeid zijn kunnen bestaan uit o.a. loopbaan coaching, studiekosten en afbouwregeling van de ORT-vergoeding.

In te halen werkzaamheden

Bij de jaarrekening 2020 is voorgesteld om een deel van het resultaat van 2020 te bestem-men voor in te halen werkzaamheden. Het bestuur heeft conform besloten en daarom is hiervoor is een bestemmingsreserve gevormd. Vanwege de pandemie zijn de taken nog niet (volledig) ingehaald. Deze taken zullen op basis van een geactualiseerde uitvoerings-planning worden opgepakt. Bij de bestuursrapportages zullen wij het bestuur informeren over de voortgang van deze uitvoeringsplanning.

Gezonde leefomgeving

De bestemmingsreserve Gezonde leefomgeving is ingesteld voor het dekken van de kosten van de personele capaciteit voor de extra adviesvragen op het terrein van gezonde leefomgeving. Deze extra adviesvragen hangen samen met de invoering van de omge-vingswet. De bestemmingsreserve biedt dekking voor de jaren 2022 t/m 2024.

Kansrijke start

De bestemmingsreserve Kansrijke Start is gevormd bij de resultaatbestemming 2021. Deze reserve is ingesteld ter dekking van de kosten van de provinciale aanjager Kansrijke Start voor de jaren 2022 en 2023.

Nu niet zwanger
De interventie Nu Niet Zwanger richt is gericht op het voorkomen van onbedoelde zwangerschappen bij gezinnen in kwetsbare situaties. Het is de bedoeling om deze interventie in 2024 op te nemen in het basisaanbod van de GGD. Bij de jaarrekening 2021 is ter overbrugging van de jaren 2022 en 2023 de bestemmingsreserve Nu Niet Zwanger gevormd.

Wabo
Op de huidige maatwerkpakketten worden meer kosten gemaakt dan nu aan bijdrage wordt ontvangen. Verwacht wordt dat de nieuwe omgevingswet invloed heeft op de afname van de maatwerkpakketten, de hogere kosten worden vanuit de bestemmingsreserve gedekt.

Tijdelijke versterking projecten
Vanaf 2022 lopen een aantal grootschalige projecten zoals de bouwagenda en de herijking van de inkoopstrategie. Het opzetten van deze projecten wordt uit de bestemminsreserve gefinancierd.

Energietransitie
De energietransitie brengt nieuwe veiligheidsrisico's voor de fysieke leefomgeving met zich mee. Het is moeilijk in te schatten in hoeverre de energietransitie extra inspanningen op hoger tempo van ons vraagt, daarom is een bestemmingsreserve gevormd zodat eventuele effecten voorlopig niet worden doorberekend in de gemeentelijke bijdragen

Thuiswerkplekken
Het hybride werken brengt uitdagingen maar ook kosten met zich mee. Om de thuiswerkplekken aan onze medewerkers te kunnen blijven faciliteren is in 2022 incidenteel budget nodig.

Voorzieningen

	Saldo 01.01.2022	Stortingen	Onttrekkingen	Vrijval	Saldo 31.12.2022
Verplichtingen, verliezen, risico's					
Voorziening opgebouwde spaaruren	128.736	14.278			143.014
Voorziening FLO-overgangsrecht	7.642.680	1.270.998	770.354		8.143.324
Voorziening spaaruren IKB	418.564	203.539		8.630	613.473
	8.189.980	1.488.815	770.354	8.630	8.899.811
Egalisatie van lasten					
Groot onderhoud Harlingertrekweg	205.009	43.567	12.200		236.376
Groot onderhoud brandweerkazernes	1.222.611	449.956	94.719		1.577.848
	1.427.620	493.523	106.919	-	1.814.224
Totaal voorzieningen	**9.617.600**	**1.982.338**	**877.273**	**8.630**	**10.714.035**

Toelichting per voorziening
Voorziening opgebouwde spaaruren
In het verleden konden medewerkers (op grond van de op dat moment geldende CAR/UWO) van de toenmalige HVD Fryslân en van verschillende thuiszorgorganisaties verlofuren sparen op basis van een spaarcontract. De gespaarde verlofuren kunnen in de toekomst door medewerkers worden aangewend om langdurig verlof op te nemen. De mogelijkheid om extra verlof te sparen is enige jaren geleden beëindigd, met als gevolg dat er geen nieuwe spaarcontracten bijkomen. De voorziening is bedoeld voor afwikkeling van het aantal uren dat is gespaard.

Voorziening FLO-overgangsrecht
Na de afkoop van het FLO-overgangsrecht door gemeente Leeuwarden, komen de lasten van deze regeling voor rekening van Veiligheidsregio Fryslân. Per 1 januari 2018 bedroeg de totale resterende verplichting voor deze regeling tot einddatum (thans voorzien in 2042) nog € 9,4 miljoen. Deze verplichting is contant gemaakt tegen een disconteringsvoet van 2,5%, wat leidt tot een voorziening per 1 januari 2018 van € 7,1 miljoen. Dit bedrag is vanuit de ontvangen afkoopsom in de voorziening gestort.

De voorziening wordt bepaald conform de volgende uitgangspunten:

- De rechten van personeelsleden inzake FLO-overgangsrecht zijn gebaseerd op de huidige bepalingen uit hoofdstuk 9a tot en met 9f van de CAR;
- De FLO-rechten zijn gewaardeerd op basis van het bij het opmaken van de jaarrekening bekende cao-loon. In dit geval is dit de cao die geldend voor 2022. Aangezien er nog geen CAO voor 2023 bekend is, is op basis van het meest recente aanbod van de diverse partijen, gerekend met een loonstijging van 8%. De loonsverhoging voor 2024 e.v. is gebaseerd op Macro Economische Verkenning (MEV23). Dit leidt tot een indexering van 4,2% voor 2024, gevolgd door 4,1% voor 2025 en 3,9% voor 2026 e.v.;
- Voor het contant maken van de verplichting en de bespaarde rente wordt gebruik gemaakt van de rente zoals deze is opgenomen in de overeenkomst met gemeente Leeuwarden. De opgenomen rente betreft 2,5%. Het rentepercentage zal voor de loopduur van het contract met de gemeente Leeuwarden worden gehanteerd.
- De rente wordt berekend op de kasstroom per 01-01 in plaats van 31-12 van het betreffende jaar;
- Bij het opnemen van de verplichtingen wordt geen rekening gehouden met de kans op vervallen van rechten door natuurlijk verloop.
- De risico's rondom het stijgen van de AOW-leeftijd, en fiscale risico's rondom de inzet van levensloop komen tot 2022 voor rekening van gemeente Leeuwarden, zoals contractueel overeengekomen.

Gedurende 2022 is de totale onttrekking voor de werkelijke uitgaven per saldo € 0,8 miljoen. Daarnaast is € 1,3 miljoen gedoteerd voor o.a. cao-verhoging en het verhogen van de indexatie en is rente toegevoegd (2,5%/ € 0,2 mln.).

Voorziening spaaruren IKB
Vanuit het Individuele Keuze Budget (IKB) is het mogelijk om verlof uren te kopen en deze uren op te sparen. Dit betreft een arbeidskostengerelateerde verplichting die een niet voorspelbare opbouw en daamee ook onvoorspelbare afbouw kent. Op basis van afstemming met de Commissie BBV hebben wij hiervoor een voorziening gevormd.

Groot onderhoud Harlingertrekweg
Uit het meerjarenonderhoudsplan voor het hoofdkantoor aan de Harlingertrekweg blijkt een gemiddelde last voor groot onderhoud van € 67.701 per jaar. Voor de egalisatie van deze lasten is een voorziening gevormd. De stand van de voorziening sluit aan op het meerjarenonderhoudsplan.

Groot onderhoud brandweerkazernes
Uit het meerjarenonderhoudsplan voor de 48 kazernes in eigendom en 18 huurkazernes blijkt een gemiddelde last voor groot onderhoud van € 531.571 per jaar. Voor de egalisatie van deze lasten is een voorziening getroffen. De stand van de voorziening sluit aan met het meerjarenonderhoudsplan.

Langlopende schulden

De langlopende schulden zijn betrokken bij de Bank Nederlandse Gemeenten en de Waterschapsbank. Het verloop is als volgt:

Stand per 31 januari 2022	€	61.482.871
Nieuw aangetrokken	€	-
Reguliere aflossingen	€	5.707.886
Extra aflossingen	€	-
Stand per 31 december 2022	**€**	**55.774.985**

De rentelast die in 2022 is gemoeid met de langlopende leningen bedraagt € 920.798.

Overlopende passiva

		31.12.2022		31.12.2021
Vooruitontvangen bedragen met een specifiek bestedingsdoel	€	1.588.877	€	430.923
Overlopende rente	€	354.673	€	386.449
Overige overlopende passiva	€	3.206.880	€	3.816.848
	€	**5.150.429**	**€**	**6.247.427**

De afname van de overige overlopende passiva wordt veroorzaakt doordat ultimo 2021 een schuld was opgenomen inzake nog te betalen bedragen voor de cao-wijziging van € 964K.

Vooruit ontvangen bedragen met een specifiek bestedingsdoel

	Saldo 01.01.2022	Ontvangsten	Besteed/betaald	Saldo 31.12.2022
Rijk				
CTB	1.677.475		931.759	745.716
Therapiefalen bij scabiës	36.156		4.021	32.135
LFR Haakarmbakken	55.938		15.983	39.955
	1.769.569	-	951.763	817.806
Overige Nederlandse overheidslichamen				
CTB		474.848		474.848
Opvoedpunt	25.080	14.676	14.676	25.080
Supranet	6.863			6.863
Tel mee met Taal	33.357		482	32.875
Seker en Sûn 2e fase	105.886		66.633	39.253
JOGG	103.373		31.803	71.570
Beweeg je blij		3.375		3.375
Preventieve activiteiten		64.573		64.573
VVE en Opvoedpunt		52.632		52.632
	274.559	610.104	113.594	771.069
	2.044.128	***610.104***	***1.065.357***	***1.588.875***

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

De niet uit de balans blijkende verplichtingen hebben betrekking op:

- Huurcontracten die zijn aangegaan voor de hoofd-, team- en consultatiebureaulocaties jeugdgezondheidszorg, brandweerkazernes en een aantal overige locaties. De diverse contracten hebben verschillende looptijden, wat resulteert in een jaarlijkse verplichting van € 1,91 miljoen (kale huur en servicekosten) per jaar. Deze verplichtingen hebben een looptijd van langer dan één jaar.
- Voor een contract is een bankgarantie afgegeven van € 11.583.
- Daarnaast is sprake van leaseverplichtingen voor auto's van € 64.472 per jaar.
- De verplichting met betrekking tot het saldo vakantiedagen is in overeenstemming met het BBV niet opgenomen in de balans, aangezien zij een meerjarig gelijkblijvend volume kent. De waarde van de openstaande verlofdagen bedraagt € 1.135.000 ultimo 2022.

7.3.3. Toelichting op de programmarekening

Totstandkoming begroting na wijziging

In het algemeen bestuur van 30 juni 2022 is de eerste begrotingswijziging voor 2022 vastgesteld. Middels de tweede bestuursrapportage is de tweede begrotingswijziging voor 2022 vastgesteld door het algemeen bestuur op 15 december 2022. Dit is tevens de definitieve begroting. Ten opzichte van de primitieve begroting zijn de volgende wijzigingen aangebracht:

- **Eerste wijziging**
  Het Algemeen Bestuur stelde op 10 maart 2022 het meerjarig financieel kader 2023-2026 vast. In deze kaderbrief zijn alle ontwikkelingen opgenomen die van invloed zijn op de begroting van 2023 en verder. Een aantal van deze thema's hadden deels ook effect op 2022. Deze effecten en de effecten van de resultaatbestemming van de jaarrekening 2021 zijn vertaald in een begrotingswijziging welke is vastgesteld in het Algemeen Bestuur van 30 juni 2022.
- **Tweede wijziging**
  Dit betreft de wijziging van de inzet van het IM-budget. Daarnaast is het effect van de geactualiseerde uitvoeringsplanning bestemmingsreserves doorgevoerd.
  Deze wijziging is door het Algemeen Bestuur op 15 december 2022 vastgesteld.

Toelichting afwijkingen per programma ten opzichte van de begroting na wijziging

Programma Gezondheid

Het programma Gezondheid sluit 2022 af met een positief resultaat van ongeveer € 265.000. Dit resultaat is als volgt opgebouwd uit de vier pijlers van de GGD:

Pijler 1	Monitoring, signalering en advies	€	498.723	
Pijler 2	Uitvoerende taken gezondheidsbescherming	€	49.161	
Pijler 3	Bewaken van de publieke gezondheid bij rampen en crises	€	72.105	
Pijler 4	Toezicht houden	€	78.276	-/-
	Reservemutaties	€	277.020	-/-
Totale afwijking t.o.v. de begroting na wijziging		**€**	**264.693**	

De coronacrisis en de instroom van Oekraïense vluchtelingen zijn in 2022 van grote invloed geweest op de uitvoering van de taken van de GGD. Beide ontwikkelingen hebben uiteraard ook een grote impact op de financiën van de GGD. De kosten die de GGD heeft gemaakt in het verband met het bestrijden van de coronacrisis en voor de het leveren van zorg aan Oekraïense vluchtelingen zijn verantwoord binnen pijler 3. Onderstaand worden per pijler de belangrijkste oorzaken van het resultaat toegelicht.

Pijler 1 - Monitoring, signalering en advies
De baten binnen deze pijler zijn ongeveer € 3.228.000 hoger dan begroot tegenover lasten die € 2.729.000 hoger zijn dan begroot. Deze hogere baten en lasten hangen samen met de uitvoering van aanvullende opdrachten voor gezondheidsbevordering, beleidsadvisering en jeugdgezondheidszorg.

Voor de jeugdgezondheidszorg (JGZ) als totaal is sprake van een nadelig saldo van ongeveer € 327.000. Dit nadelig saldo is onder meer een gevolg van het programma JGZ 3.0. Ter dekking van de kosten van het programma JGZ 3.0 is de bestemmingsreserve JGZ 3.0 gevormd. Hierbij is bestuurlijk afgesproken dat vanuit de reguliere begroting van de GGD een bijdrage van € 230.000 wordt geleverd aan dit programma. Deze 'eigen bijdrage' levert een nadeel op bij de JGZ. Daarnaast is het nadelig saldo vooral een gevolg van de gestegen huisvestingskosten. In verband met de gestegen huisvestingskosten is in 2022 gestart met het opstellen van een strategisch huisvestingsplan. Het nadelig saldo van jeugdgezondheidszorg valt voor ongeveer € 229.000 binnen pijler 1.

De hogere baten voor gezondheidsbevordering en beleidsadvisering betreffen de baten voor extra opdrachten en de definitieve afrekening van Vitale Regio. Voorbeelden van extra opdrachten zijn Jong Leren Eten, JOGG regisseur (meerdere gemeenten), Gezonde School, etc. De baten voor deze extra opdrachten bedragen ongeveer € 1.149.000. Rekening houdend met de extra inzet die noodzakelijk is voor de uitvoering van de extra opdrachten is er sprake van een voordeel van € 427.000 voor de taken gezondheidsbevordering en beleidsadvisering.

Voor medische milieukunde is sprake van een voordelig saldo van ongeveer € 151.000. Dit hangt samen met de inschaling van een aantal medewerkers en met de opleidingssubsidie voor de arts. Voor een aantal medewerkers geldt dat zij nog niet zijn ingeschaald op het maximum van de functionele schaal. Voor de arts geldt dat gedurende de opleiding (wordt afgerond in 2024) de helft van de loonkosten voor rekening van GGD Fryslân komen. In 2022 heeft een medewerker de opleiding Geneeskundig Adviseur Gevaarlijke Stoffen (GAGS) afgerond en neemt Fryslân weer actief deel aan het noordelijke piket voor GAGS.

Pijler 2 - Uitvoerende taken gezondheidsbescherming
De uitvoering van de meer individueel gerichte werkzaamheden van de JGZ zoals stevig ouderschap, integrale vroeghulp en voorzorg vormen onderdeel van pijler 2. Evenals bij pijler 1 is ook hier sprake van een nadelig saldo met vergelijkbare oorzaken. Het nadelig saldo bedraagt ongeveer € 98.000.

In 2021 is de financieringssystematiek voor de jeugdgezondheidszorg binnen de publieke gezondheidszorg asielzoekers (PGA) gewijzigd. Gedurende 2021 was mede door problemen met het registratiesysteem onduidelijk wat de impact hiervan zou zijn. Gelet op deze onduidelijkheid zijn de nog te ontvangen vergoedingen over 2021 voorzichtig ingeschat bij de jaarrekening 2021. De vergoedingen over 2021 zijn begin 2022 afgerekend en dit heeft een voordelige afrekening opgeleverd van € 151.000. De verhoogde instroom van asielzoekers en personele krapte resulteren in een positief saldo over 2022. In totaal is er sprake van een voordeel van ongeveer € 310.000. Om de overeengekomen dienstverlening te kunnen garanderen is in 2022 duidelijk geworden dat een oplossing gerealiseerd moet worden voor de krapte aan artsen. Door de krapte aan artsen komt de uitvoering van medische onderzoeken binnen de gestelde termijnen in het geding. Hiervoor is een businesscase opgesteld met als kern om door taakdifferentiatie en inzet van verpleegkundig specialisten te komen tot een toekomstbestendig uitvoering van de jeugdgezondheidszorg binnen de PGA.

Naast de bestrijding van de coronacrisis heeft GGD Fryslân ook werkzaamheden uitgevoerd voor het bestrijden van andere infectieziekten. Bij de uitvoering van deze reguliere infectieziektebestrijding is sprake van een nadelig saldo van ongeveer € 174.000. Het nadelig saldo hangt met name samen met extra inzet van deskundigen infectiepreventie en het opleiden van artsen. Hiermee is enigszins vooruitgelopen op het project Versterking Infectieziektebestrijding en Pandemische Paraatheid GGD'en. Voor dit project komen in 2023 extra middelen beschikbaar vanuit het ministerie van VWS. Daarnaast heeft de bestrijding van een scabiës uitbraak geleid tot extra kosten.

Voor tuberculosebestrijding geldt dat er sprake is van een voordelig saldo van ongeveer € 108.000. Dit voordelig saldo is met name een gevolg van vacatureruimte. Om de kwaliteit op het terrein van tuberculosebestrijding te borgen wordt op noordelijke schaal samengewerkt. Hierbij is in 2022 aandacht geweest voor de vorming van een functionele eenheid van de drie noordelijke TBC-teams. In 2023 zal verder ingezet worden op de vorming van een functionele eenheid.

Voor reizigersadvisering/-vaccinatie geldt dat het aantal consulten en vaccinaties na het eerste kwartaal van 2022 weer sterk is toegenomen. Voor het tweede halfjaar kan gesteld worden dat de uitvoering feitelijk weer op het niveau van voor de coronacrisis ligt.

Uitgangspunt in de begroting is dat de ontvangen vergoedingen naast het dekken van de uitvoeringskosten ook dekking bieden voor de algemene kosten van de GGD.
De ontvangen vergoedingen in 2022 voor consulten en vaccinaties zijn voldoende om de uitvoeringskosten te dekken. De ontvangen vergoedingen leveren echter nog geen dekking op voor de algemene kosten van de GGD. Ten opzichte van de begroting is hierdoor nog sprake van een nadeel van ongeveer € 45.000. Dit financiële nadeel wordt in tegenstelling tot 2021 niet meer gecompenseerd door het ministerie van VWS.

Pijler 3 - Bewaken van de publieke gezondheid bij rampen en crises
De baten binnen deze pijler zijn ongeveer € 36.369.000 hoger dan begroot tegenover lasten die € 36.297.000 hoger zijn dan begroot. Deze sterke afwijking van de begroting heeft met name te maken met de uitvoering van taken voor het bestrijden van het coronavirus.

In opdracht van het Ministerie van VWS heeft GGD Fryslân in 2022 de volgende taken uitgevoerd in het kader van het bestrijden van het coronavirus:

- Testen: voor het testen van inwoners met klachten op besmetting met het coronavirus zijn op verschillende locaties in Fryslân testlocaties ingericht. De kosten hebben betrekking op de personele inzet voor het afnemen van de testen en de hiervoor benodigde materialen.
- Bron- en contactonderzoek: de kosten betreffen de personeelskosten van het personeel dat de bron- en contactonderzoeken uitvoert. GGD Fryslân heeft de personeelscapaciteit in de loop van het jaar afgestemd op de benodigde capaciteit om te voldoen aan de landelijke opdracht voor het aantal uit te voeren onderzoeken. De personeelscapaciteit is in het tweede halfjaar afgebouwd gelet op de daling van het aantal besmettingen en het gewijzigde beleid ten aanzien van bron- en contactonderzoek.
- Vaccineren: de eerste maanden van 2022 waren gericht op de herhaalvaccinatie voor de leeftijdscategorie 60 plus. Vervolgens zijn de voorbereidingen getroffen voor het vaccineren van kwetsbare groepen en zorgmedewerkers in de laatste maanden van 2022. De kosten betreffen in hoofdzaak personeelskosten en locatiekosten (huur, energie, etc.) van de vaccinatielocaties.

De GGD is in 2022 ingezet bij de opvang van Oekraïense ontheemden. Hierbij is voor ruim 900 Oekraïense kinderen de jeugdgezondheidszorg ingeschakeld. Voor de uitvoering van de JGZ zijn eind 2022 extra middelen toegekend aan gemeenten. De GGD zal deze middelen (€ 517 per kind) in 2023 opvragen bij de gemeenten.

De begroting voor GGD Rampen Opvang Plan (GROP) en Aanpak Voorkoming Escalatie (AVE) heeft betrekking op de zogenoemde 'koude fase'. De 'koude fase' omvat onder andere oefeningen voor het trainen van crisisfunctionarissen. Door de coronacrisis en de inzet in verband met de opvang van Oekraïense ontheemden zijn er in 2022 minder oefeningen georganiseerd dan begroot. Totaal levert dit een voordeel op van € 53.000.

Het domein 'zorg en veiligheid' omvat de taken 'meldpunt zorgwekkend gedrag', 'meldpunt problematisch woonhygiëne' en vanuit de wet verplichte GGZ de taken 'horen' en 'verkennend onderzoek'. In 2022 was het niet noodzakelijk om gebruik te maken van de middelen voor de flexibele inzet van sociaal verpleegkundigen. Deze middelen zijn in de loop van 2022 gebruikt om extra beleidsmedewerkers aan te stellen. Deze extra beleidscapaciteit is noodzakelijk om in te spelen op landelijke ontwikkelingen zoals de wet aanpak meervoudige problematiek sociaal domein. Voor het geheel van het domein 'zorg en veiligheid' is sprake van een voordelig saldo van ongeveer € 125.000.

Bij de uitvoering van forensische geneeskunde is in 2022 sprake van een nadelig saldo van ongeveer € 106.000. Het nadelig saldo is onder andere een gevolg van druk op het rooster (24-7 beschikbaarheid) voor forensische diensten. Om de bezetting van het rooster rond te krijgen worden artsen ingehuurd en worden verpleegkundigen ingezet voor het uitvoeren van bloedproeven. Om de uitvoering van de forensische geneeskunde in de toekomst te kunnen borgen is samenwerking in noordelijk verband noodzakelijk. Om deze samenwerking vorm te geven zijn extra kosten gemaakt voor de inzet van een projectleider.

Pijler 4 - Toezicht houden
Deze pijler betreft hoofdzakelijk de uitvoering van de inspecties kinderopvang op grond van de wet kinderopvang. Het toezicht op de gastouderopvang is in lijn met landelijke beleid geïntensiveerd. Met ingang van 2023 is het wettelijk verplicht om bij 50% (was 5%) van de geregistreerde gastouders een inspectie uit te voeren. Het jaar 2022 is hierbij aangewezen als overgangsjaar waarbij de steekproef tussen de 5% en 50% mocht liggen. In verband met de uitbreiding van de steekproef in 2022 en om te beschikken over voldoende ingewerkte inspecteurs per 2023 zijn in 2022 extra inspecteurs aangesteld. Het nadeel binnen deze pijler (van € 78.000) is een gevolg van het aantrekken en inwerken van nieuwe inspecteurs.

Reservemutaties
Aan de verschillende bestemmingsreserves is minder onttrokken dan begroot. In totaal is ongeveer € 277.000 minder onttrokken aan de bestemmingsreserves en dit leidt tot een nadelig saldo bij de reservemutaties.

In de begroting 2022 is rekening gehouden met de uitvoering van het programma JGZ 3.0. Hiervoor is in totaal € 645.000 aan kosten begroot. De coronacrisis en de inzet voor Oekraïense vluchtelingen hebben impact gehad op de uitvoering van het programma JGZ 3.0. De werkelijk kosten over 2022 (ongeveer € 416.000) van het programma zijn lager dan begroot. De lagere kosten leiden tot een lagere onttrekking aan de bestemmingsreserve JGZ 3.0 van ruim € 228.000.

De uitvoeringskosten van de in 2022 uitgevoerde kindmonitor 0-3 en 4-12 jaren waren lager dan begroot. Hierdoor is ongeveer € 18.000 minder onttrokken aan de bestemmingsreserve gezondheidsmonitors dan begroot.

De bestemmingsreserve Kansrijke Start is bij de jaarrekening 2021 gevormd voor het dekken van de kosten van de provinciale aanjager Kansrijke Start. De werkelijke kosten zijn in 2022 onttrokken aan de bestemmingsreserve. In verband met de wisseling van de projectleider, waardoor een aantal maanden de rol van provinciale aanjager Kansrijke Start niet is ingevuld, zijn de werkelijke kosten ongeveer € 30.000 lager dan begroot. De onttrekking aan deze bestemmingsreserve is daarmee ook ongeveer € 30.000 lager dan begroot.

Programma Crisisbeheersing

Het programma Crisisbeheersing sluit 2022 af met een positief resultaat van € 285.000.

Afwijkingen ten opzichte van de begroting:

Formatie	€	33.000
Piket	€	211.000
Overig	€	41.000
Gerealiseerd resultaat	**€**	**285.000**

• *Formatie:*
Het voordelig resultaat op formatie wordt verklaard door een lagere inschaling dan begroot en latere invulling van vacatures. De soms moeizame invulling van vacatures houdt verband met krapte op de arbeidsmarkt. Daarnaast is sprake van een voordelig verschil op piket

Programma Brandweer

Het programma Brandweer sluit 2022 af met een positief resultaat van € 47.000.

Afwijkingen ten opzichte van de begroting:

Formatie	€	507.000
Vrijwilligers	€	404.000
Materieelbeheer	€-	206.000
Vakbekwaamheid	€	242.000
Staf	€	207.000
Meldkamer	€	101.000
FLO	€	-1.070.000
Divers	€	-138.000
Gerealiseerd resultaat	**€**	**47.000**

Afwijkingen ten opzichte van de begroting:

• *Formatie:*
Meerdere vacatures het afgelopen jaar niet of later ingevuld. Daardoor is er ruimte ontstaan op de formatie. De soms moeizame invulling van vacatures houdt verband met krapte op de arbeidsmarkt.

• *Vrijwilligers:*
Door de coronamaatregelen waar we in het begin van het jaar nog mee te maken hadden is de werving van nieuwe vrijwilligers achter gebleven. Hierdoor zijn de geplande opleidingen pas later in het jaar gestart of starten pas in 2023

• *Materieelbeheer:*
Met name de fors hogere brandstofkosten zijn hier de oorzaak van. Deze prijsstijgingen zien we ook terug bij de aanschaf van klein materieel. Het negatieve saldo wordt voor een deel gecompenseerd door de verkoop van materieel en materiaal. Ook de levertijden hebben een effect op het resultaat.

• *Vakbekwaamheid:*
Naast het doorschuiven van de opleidingen hebben de coronamaatregelen ook effect gehad op het realistisch oefenen.

• *Staf:*
De projecten waarvoor incidenteel geld was gereserveerd hebben vertraging (in uitvoering of levering) opgelopen waardoor kosten zijn uitgesteld. Aan de andere kant zijn er projecten i.v.m. onvoldoende capaciteit geannuleerd.

• *Meldkamer:*
In de begroting is rekening gehouden met kosten voor ontwikkeling van de meldkamer. Ditbetreft onder meer de invulling van de CACO functies en implementatie van nieuwe software. Hier is nog geen definitieve invulling aan gegeven. Tevens is er een teruggaaf ontvangen m.b.t. de afwikkeling van de RCC.

• *FLO:*
De voorziening FLO wordt jaarlijks herijkt. Tijdens deze herijking wordt onder meer een inschatting gemaakt van de loonontwikkeling van de betreffende medewerkers. Door de naar verwachting significante CAO-stijging, lopen de kosten (sterk) op. De voorziening bleek daarom niet langer toereikend en is dan ook aangevuld.

Programma organisatie

Het programma Organisatie sluit 2022 af met een positief resultaat van € 323.000.

Afwijkingen ten opzicht van de begroting:

Formatie	€	208.000
Opleidingen	€	62.000
Overig	€	53.000
Gerealiseerd resultaat	**€**	**323.000**

• *Formatie:*
Het voordelig resultaat op formatie wordt verklaard door een lagere inschaling dan begroot en latere invulling van vacatures.

• *Opleidingen:*
Het budget voor concernbrede opleidingen is niet volledig besteed. .

Algemene dekkingsmiddelen en financiering

Rijksbijdrage BDuR
De bijdrage uit de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding was begroot op € 7,4 miljoen en gebaseerd op de decembercirculaire 2021. Uiteindelijk valt de uitkering hoger uit, door achteraf toegekende loon- en prijscompensatie. Conform het besluit van het algemeen bestuur inzake het FLO-overgangsrecht, is dit overschot toegevoegd aan de reserve FLO.

Financiering
In 2022 is geen nieuwe langlopende lening aangetrokken.

Bijdrage in het nadelig saldo
De bijdrage in het nadelig saldo is conform de gewijzigde begroting geïnd bij de deelnemende gemeenten.

Benutting van de post personele fricties

De post personele fricties was voor 2022 begroot op € 533.000 en is na vorming van het programma organisatie aldaar ondergebracht. Conform de nota weerstandsvermogen is de post in 2022 alleen besteed aan kosten van personele fricties, waaronder boventalligen en ww-verplichtingen.

Incidentele baten en lasten

Het resultaat voor 2022 bestaat uit een aantal incidentele effecten. Het grootste effect hebben de aanvullende corona kosten en de kosten in het kader van de vluchtelingenopvang. Hier staan opbrengsten van de ministeries van VWS en JenV tegenover.
Onderstaand een overzicht van de overige incidentele baten en lasten van 2022 (x € 1.000):

Incidentele baten en lasten	2022	V/N
Boekwinst verkoop activa	144	V

Informatie Wet Normering Topinkomens (WNT)

De WNT is van toepassing op Veiligheidsregio Fryslân. Het voor Veiligheidsregio Fryslân toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2022 € 216.000 (het algemeen bezoldigingsmaximum).

1. Bezoldiging topfunctionarissen
1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling.

Gegevens 2022	
Bedragen x € 1	**W. K. Kleinhuis**
Functiegegevens	**Algemeen directeur**
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 162.801
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 23.361
Subtotaal	*€ 186.162*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 216.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Bezoldiging	**€ 186.162**
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.

Gegevens 2021	
Bedragen x € 1	**W. K. Kleinhuis**
Functiegegevens	**Algemeen directeur**
Aanvang en einde functievervulling in 2021	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 159.875
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 23.039
Subtotaal	*€ 182.914*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 209.000
Bezoldiging	**€ 182.914**

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2022 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

1d. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 1.800 of minder:

Gegevens 2022	
NAAM TOPFUNCTIONARIS	**FUNCTIE**
de heer Buma (Leeuwarden)	voorzitter Algemeen Bestuur, voorzitter Dagelijks Bestuur
de heer Brouwer (Achtkarspelen)	lid Algemeen Bestuur
de heer Stoel (Ameland)	lid Algemeen Bestuur
de heer Agricola (Dantumadiel)	lid Algemeen Bestuur
de heer Veenstra (De Fryske Marren)	lid Algemeen Bestuur
mevrouw Sjerps (Harlingen) vanaf 31-5-21	lid Algemeen Bestuur
de heer Van der Zwan (Heerenveen)	lid Algemeen Bestuur
de heer Kramer (Noardeast Fryslân)	lid Algemeen Bestuur
mevrouw Korthuis (Ooststellingwerf)	lid Algemeen Bestuur
mevrouw Van Selm (Opsterland) tot 22-09-2022	lid Algemeen Bestuur
de heer Roolvink (Opsterland) vanaf 22-09-2022	lid Algemeen Bestuur
mevrouw Van Gent (Schiermonnikoog)	lid Algemeen Bestuur
de heer Rijpstra (Smallingerland)	lid Algemeen Bestuur
mevrouw De Vries (Sudwest-Fryslân)	lid Algemeen Bestuur, lid Dagelijks Bestuur
mevrouw Van de Pol (Terschelling)	lid Algemeen Bestuur
de heer Gebben (Tytsjerksteradiel)	lid Algemeen Bestuur lid Dagelijks Bestuur
de heer Schrier (Vlieland)	lid Algemeen Bestuur
mevrouw Waanders (Waadhoeke)	lid Algemeen Bestuur
de heer Van de Nadort (Weststellingwerf)	lid Algemeen Bestuur
de heer Zoetendal (Heerenveen) tot 08-09-2022	lid Dagelijks Bestuur
de heer de Vries (Opsterland) vanaf 08-09-2022	lid Dagelijks Bestuur
mevrouw Zonderland (Weststellingwerf)	lid Dagelijks Bestuur

De leden van het Algemeen en Dagelijks Bestuur ontvangen voor deze functie geen vergoeding van Veiligheidsregio Fryslân.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT
Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2022 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen

7.3.4. Analyse begrotingsafwijkingen en begrotingsrechtmatigheid

Analyse resultaat 2022 en bepaling begrotingsrechtmatigheid

Zie hieronder voor de uitwerking van de over- en onderschrijdingen per programma.

Overschrijding per programma	Begrotingsover- / onderschrijding bij de jaarrekening	Begrotingsover- / onderschrijding bij de tweede bestuursrapportage	Overschrijding in het kader van begrotings-rechtmatigheid	Overschrijding meetellende in het oordeel van de accountant
Gezondheid	265.000	290.000	40.421.000	-
Crisisbeheersing	258.000	100.000	11.450.000	-
Brandweer	48.000	420.000	52.000	-
Organisatie	323.000	165.000	1.829.000	-
Totaal	**894.000**	**975.000**	**53.752.000**	**-**

In de jaarrekening 2022 is sprake van begrotingsoverschrijdingen. De gerealiseerde lasten zijn voor de programma's Gezondheid, Crisisbeheersing en Organisatie hoger dan begroot. In beginsel zijn dit begrotingsoverschrijdingen en is er derhalve sprake van een begrotings-onrechtmatigheid. Hieronder volgt een toelichting waarom deze begrotingsoverschrijdingen geen effect hebben op het oordeel van de accountant.

Op programma Gezondheid zijn op pijler 1, 2 en 3 overschrijdingen van de lasten ten opzichte van de begroting te zien. Voor pijler 1 betreft dit een overschrijding van € 2.729.000. Dit betreffen aanvullende opdrachten voor jeugdgezondheidszorg, gezond-heidsbevordering en beleidsadvisering. De (direct gerelateerde) baten zijn eveneens hoger voor € 3.228.000 en heffen deze overschrijding op. Op pijler 2 is een overschrijding op de lasten van € 1.431.000, dit betreft onder andere de uitvoering van het rijksvaccinatiepro-gramma, de publieke gezondheidszorg en de algemene infectieziektebestrijding. De (direct gerelateerde) baten binnen pijler 2 zijn eveneens hoger voor € 1.480.563 en heffen deze overschrijding op.

Op pijler 3 is een overschrijding op de lasten van € 36.297.000. Dit betreffen de in verband met de Corona epidemie gemaakte aanzienlijke en niet begrote meerkosten. In de corona-declaratie is een bedrag van € 35.310.000 aan extra kosten opgenomen. De lasten worden volledig vergoed door het ministerie van VWS. Tevens zijn binnen pijler 3 de kosten (€ 386.000) verantwoord van de inzet in verband met de opvang en zorg voor Oekraïense ontheemden. Deze kosten worden vergoed door het ministerie van J&V en het ministerie van VWS (via de gemeenten).

Op programma crisisbeheersing zijn de lasten € 11.540.000 hoger dan begroot. Dit betreft voor € 3.656.000 kosten van de eerste opvang ontheemden Oekraïne en voor € 8.043.000 kosten Crisisnoodopvang. De kosten voor de eerste opvang ontheemden Oekraïne worden volledig vergoed door het Ministerie van JenV. Ook de kosten voor Crisisnoodopvang worden volledig vergoed, deze vergoeding loopt via het COA.

Op programma brandweer zijn de lasten € 222.000 hoger dan begroot. Een belangrijke reden hiervoor betreft de aanvullende storting in de voorziening FLO. Deze storting werd t.t.v. het opstellen van de jaarrekening pas bekend, en vloeit voort uit lopende wet-en regelgeving waarbij de verhoging een direct gevolg is van de CAO onderhandelingen. Deze storting had redelijkerwijs niet kunnen worden voorzien en telt daarom niet mee in het oordeel van de accountant.

Op programma organisatie zijn de lasten € 1.829.000 hoger dan begroot. De totale corona-kosten betreffen € 2.654.000 en verklaren de volledige overschrijding. Ook deze extra lasten worden gecompenseerd door direct gerelateerde extra opbrengsten.

Conform de kadernota rechtmatigheid (hoofdstuk 4.2 begrotingscriterium) is hier sprake van de volgende type begrotingsafwijking: 'budgetoverschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten, bijvoorbeeld via subsidies of kostendekkende omzet". Deze budgetoverschrijdingen (hogere kosten en corresponderende opbrengsten) zijn wel onrechtmatig maar tellen niet mee voor het oordeel van de accountant.

Analyse begrotingsrechtmatigheid investeringskredieten

Zie onderdeel 8.7 Investeringskredieten 2022 voor het overzicht van de begrote en gerealiseerde kredieten. Voor een aantal kredieten is sprake van een begrotingsoverschrijding. In beginsel zijn dit begrotingsoverschrijdingen en is er derhalve sprake van een begrotingsonrechtmatigheid. Hieronder volgt een toelichting waarom deze begrotingsoverschrijdingen geen effect hebben op het oordeel van de accountant.

Dienstvoertuigen en overige brandweervoertuigen (overschrijding € 137.000 en € 51.000)
In de tweede bestuursrapportage is het oorspronkelijke krediet inzake dienstvoertuigen en overige brandweervoertuigen naar beneden bijgesteld omdat de voertuigen niet meer geleverd konden worden in 2022. Aan het einde van het jaar bleek een aantal van de bestelde voertuigen alsnog wel leverbaar. Dit levert een overschrijding op de kredieten in 2022, echter betreft dit uitsluitend een verschuiving in de tijd. De uitgaven zijn conform het beleid van het AB.

Persoonlijke beschermingsmiddelen (overschrijding € 63.000)
Voor het vervangen van de redvesten is bij de aanbesteding gemeld dat de levering niet meer gegarandeerd kon worden in 2022 en de levering in 2023 plaats zou vinden. Daarom is in de tweede bestuursrapportage het oorspronkelijke krediet naar beneden bijgesteld. Eind 2022 bleek een deel van de van de redvesten geleverd te zijn. In 2022 bedraagt de levering € 63.000. Het betreft uitsluitend een verschuiving in de tijd. De uitgaven zijn conform het beleid van het AB.

Gebouwen (overschrijding € 288.000)
Dit betreft het krediet van het boothuis in Echten. In de tweede bestuursrapportage is dit krediet ten onrechte verdwenen. De uitgaven liggen echter wel in lijn met het krediet zoals dit in de begroting en de eerste bestuursrapportage is afgegeven. De uitgaven zijn in overeenstemming met de gestelde eisen aan het gebouw en het beleid van het AB uitgevoerd. Door prijsstijgingen was een overschrijding van € 47.000 niet te voorkomen en is de realisatie op het krediet in totaal € 288.000.

7.4. SiSa-bijlage bij de jaarrekening

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 20-1-2023								
Verstrekker	**Uitkeringscode**	**Specifieke uitkering** **Juridische grondslag** **Ontvanger**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**	**Indicator**
JenV	**A2**	**Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR)** **Besluit veiligheids-regio's artikelen 8.1, 8.2 en 8.3** Veiligheidsregio's	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A2 / 01*					
			€ 7.828.123					
JenV	**A12**	**Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op corona-toegangsbewijzen** Veiligheidsregio's	Besteding in (jaar T) (zelfstandige uitvoering inclusief uitvoering door andere partijen, niet zijnde medeoverheden) *Aard controle R* *Indicator: A12/01*	Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12/02*	Correctie besteding (jaar T-1) Vanaf SiSa 2022 van toepassing i.v.m. SiSa tussen medeoverheden *Aard controle R* *Indicator: A12/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) in inclusief uitvoering door andere medeoverheden vanaf SiSa 2022 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12/05*	
			€ 931.759	Nee	€ 0	€ 931.759	Ja	

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
JenV	**A18**	**Bekostiging eerste opvang ontheemden Oekraïne door Veiligheidsregio's** Veiligheidsregio's		Naam kostensoort *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A18/01*	Besteding per kostensoort (zelfstandige uitvoering inclusief uitvoering door andere partijen, niet zijnde medeoverheden, jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A18/02*	Cumulatieve besteding per kostensoort (t/m jaar T inclusief uitvoering door andere mede-overheden vanaf SiSa 2023) *Aard controle R* *Indicator: A18/03*	
			1	Meerkosten coördinerende gemeente	€ 805.328	€ 805.328	
			2	Hotels/centra			
			3	Overige specifieke meerkosten	€ 3.045.171	€ 3.045.171	
			4	Overige Meerkosten			
				Berekening totale besteding (zelfstandige uitvoering inclusief uitvoering door andere partijen, niet zijnde medeoverheden, jaar T) Som indicator 02 Aard controle n.v.t. Indicator: A18/04	Project afgerond in jaar T? (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: A18/05	Eventuele toelichting als ingevuld bij de vorige indicator “nee” is ingevuld. Aard controle n.v.t. Indicator: A18/06	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: A18/07
				€ 3.850.499	Nee	**Regeling loopt door in 2023**	Ja

7.5. Bijlage Taakvelden

Artikel 24 lid 3c BBV geeft aan dat in de jaarrekening een bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld moet worden opgenomen.

#	Taakveld	Lasten	Baten
0.4	Overhead	21.043.399	2.750.897
0.5	Treasury	-102.597	2.867
0.8	Overige baten en lasten	533.256	-
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	-	-
0.10	Mutaties reserves	1.871.025	1.695.028
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	49.949.076	60.028.479
1.2	Openbare orde en veiligheid	941.218	623.847
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	1.165.065	1.570.794
7.1	Volksgezondheid	66.214.118	75.429.417
8.3	Wonen en bouwen	-	406.990
Totalen		**141.614.560**	**142.508.320**

Het programma gezondheid wordt voor het grootste gedeelte verantwoord onder taakveld 7.1 volksgezondheid, met uitzondering van Forensisch en Toezicht & Inspecties. Forensisch wordt verantwoord onder taakveld 1.2 Openbare orde en veiligheid. Toezicht & Inspecties wordt verantwoord onder 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie. Het Programma Veiligheid valt grotendeels onder taakveld 1.1 Crisisbeheersing en Brandweer met uitzondering van de WABO welke onder 8.3 Wonen en bouwen wordt verantwoord. Programma organisatie verantwoorden we onder 0.4 overhead, waarbij treasury een apart taakveld is.

Deel III Overig

Veiligheidsregio Fryslân

8. Overige gegevens

8.1. Controleverklaring

8.2. Voorgestelde resultaatbestemming

Het dagelijks bestuur stelt voor het voordelig resultaat over het boekjaar 2022 van € 894.000 als volgt te bestemmen:

Omschrijving		Voorstel tot bestemming	Toelichting
Reserveren voor een aantal specifieke taken		€ 569.000	Er komt een aantal ontwikkelingen op ons af waarop we verwachten extra inzet te moeten plegen. Wij stellen voor om de middelen voor deze ontwikkelingen te reserveren.
Wabo	170.000		
Projecten	135.000		
Kansrijke start	59.000		
Publieke gezondheid sielzoekers	125.000		
Integraal zorgakkoord	80.000		
Resterende deel toevoegen aan de egalisatiereserve		€ 325.000	

8.3. Vaststelling

Hiermee verklaart het dagelijks bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Fryslân te Leeuwarden dat het jaarverslag en de jaarrekening 2022 van de gemeenschappelijke regeling zijn opgemaakt in overeenstemming met het ter zake vastgestelde "Besluit Begroting en Verantwoording".

Het jaarverslag en de jaarrekening 2022 zijn op 30 juli 2023 vastgesteld door het algemeen bestuur.

Voorzitter	**Secretaris**
De heer Mr. S. van Haersma Buma	De heer W.K. Kleinhuis

Bijlagen

8.7. Investeringskredieten 2022

Investeringskredieten	Primaire begroting	1e begrotings wijziging	2e bestuurs rapportage	Realisatie
Gebruikerssoftware	245.107	245.107	114.421	-
Kantoormeubilair	248.210	248.210	248.211	236.632
Mobiele telefonie, tablets en iPads	124.105	124.105	124.105	126.018
Overige (kantoor)inventaris	24.821	24.821	24.821	32.510
Systeem soft- en hardware	139.618	139.618	124.104	67.301
Telefooncentrale	103.421	103.421	105.000	100.270
Werkplekautomatisering	336.118	336.118	336.118	341.781
Organisatie	**1.221.400**	**1.221.400**	**1.076.780**	**904.512**
Kantoormeubilair	-	56.430	-	-
Overige (kantoor)inventaris	145.220	145.220	145.220	14.396
Systeem soft- en hardware	-	114.000	65.000	-
Crisis	**145.220**	**315.650**	**210.220**	**14.396**
Huisvesting JGZ	100.000	100.000	100.000	95.925
Gebruikerssoftware	80.908	40.000	40.000	-
GGD	**180.908**	**140.000**	**140.000**	**95.925**
Ademlucht	311.408	93.938	67.917	66.549
Alarmeringsmiddelen	181.750	136.085	136.085	38.714
Dienstvoertuigen	221.445	375.725	-	136.583
Gebouwen	2.142.875	241.032	-	287.823
Grond	230.000	-	-	-
Installaties	987.569	-	-	35.574
Kantoormeubilair	40.000	-	-	-
Gebruikerssoftware	-	19.108	19.108	-
Mobiele telefonie, tablets en iPads	91.000	60.808	60.808	68.871
Overige brandweerinventaris	647.398	775.873	-	-
Overige brandweervoertuigen	107.469	186.944	-	51.474
Persoonlijke beschermingsmiddelen	699.560	1.331.201	15.000	77.900
PM voer- en vaartuigen	536.060	634.056	468.000	395.137
Renovatie en verbouwing	158.649	294.803	287.871	24.870
Tankautospuiten	6.958.875	8.004.476	6.155.875	5.975.096
Brandweer	**13.314.058**	**12.154.049**	**7.210.664**	**7.158.591**
Totaal investeringskredieten	**14.861.586**	**13.831.099**	**8.637.664**	**8.173.424**

8.8. Samenstelling bestuur en commissies

Hieronder leest u de samenstelling van ons bestuur in 2022, per gremium.

Agendacommissie Gezondheid

Leden	Gemeente
De heer Zoetendal (voorzitter) tot 08-09-2022	Heerenveen
De heer de Vries (voorzitter) vanaf 08-09-2022	Opsterland
De heer de Groot vanaf 09-06-2022	Harlingen
Mevrouw M. Poelman vanaf 09-06-2022	Súdwest-Fryslân
De heer Wassink tot 08-09-2022	Leeuwarden
Mevrouw N. Kramers vanaf 08-09-2022	Leeuwarden
Mevrouw H. Zondeland	Weststellingwerf

Bestuurscommissie Gezondheid

Lid	Gemeente
Mevrouw Jonker tot 08-09-2022	Achtkarspelen
De heer Vegelin vanaf 08-09-2022	Achtkarspelen
De heer IJnsen	Ameland
De heer Wiersma	Dantumadiel
Mevrouw Boelsma	De Fryske Marren
De heer de Groot	Harlingen
De heer Zoetendal (voorzitter) tot 08-09-2022	Heerenveen
Mevrouw Sijtsma vanaf 08-09-2022	Heerenveen
De heer Wassink tot 08-09-2022	Leeuwarden
Mevrouw Kramers vanaf 08-09-2022	Leeuwarden
De heer de Vries	Noardeast-Fryslân
Mevrouw Verhagen	Ooststellingwerf
De heer de Vries (voorzitter)	Opsterland
De heer Gerbrands tot 08-09-2022	Schiermonnikoog
Mevrouw Zonneveld vanaf 08-09-2022	Schiermonnikoog
De heer Westerink tot 08-09-2022	Smallingerland
De heer van der Zwan vanaf 08-09-2022	Smallingerland
Mevrouw Wielinga tot 09-06-2022	Súdwest-Fryslân
Mevrouw Poelman vanaf 09-06-2022	Súdwest-Fryslân
Mevrouw Hoekstra-Sikkema tot 08-09-2022	Terschelling
Mevrouw van Essen vanaf 08-09-2022	Terschelling
De heer Bouwman tot 08-09-2022	Tytsjerksteradiel
Mevrouw de Pee vanaf 08-09-2022	Tytsjerksteradiel
Mevrouw de Ruijter tot 08-09-2022	Vlieland
Mevrouw Vellinga vanaf 08-09-2022	Vlieland
Mevrouw Tol tot 09-06-2022	Waadhoeke
De heer de Vries vanaf 09-06-2022	Waadhoeke
Mevrouw Zonderland	Weststellingwerf

Agendacommissie Veiligheid

Leden	Gemeente
De heer Brouwer	Achtkarspelen
De heer Buma (voorzitter)	Leeuwarden
De heer Rijpstra	Smallingerland
De heer Gebben	Tytsjerksteradiel
Mevrouw de Vries	Súdwest-Fryslân

Bestuurscommissie veiligheid

Lid	Gemeente
De heer Brouwer	Achtkarspelen
De heer Stoel	Ameland
De heer Agricola	Dantumadiel
De heer Veenstra	De Fryske Marren
Mevrouw Sjerps	Harlingen
De heer van der Zwan	Heerenveen
De heer Buma (voorzitter)	Leeuwarden
De heer de Jong	Leeuwarden
De heer Kramer	Noardeast-Fryslân
Mevrouw Korthuis	Ooststellingwerf
Mevrouw van Selm tot 22-09-2022	Opsterland
De heer Roolvink vanaf 22-09-2022	Opsterland
Mevrouw van Gent	Schiermonnikoog
De heer Rijpstra	Smallingerland
Mevrouw de Vries	Súdwest-Fryslân
Mevrouw van de Pol	Terschelling
De heer Gebben	Tytsjerksteradiel
De heer Schrier	Vlieland
Mevrouw Waanders	Waadhoeke
De heer van de Nadort	Weststellingwerf
Mevrouw Kroon	Wetterskip Fryslân
De heer de Schepper	Politie Noord Nederland
De heer van Rest tot 23-11-2022	Openbaar Ministerie
De heer Stoffels vanaf 23-11-2022	Openbaar Ministerie
De heer Elzinga	Defensie
De heer de Vries	Provincie Fryslân

Auditcommissie

Leden
Mevrouw van Selm (vz) tot 22-09-2022
Mevrouw Waanders (vz) vanaf 22-09-2022
De heer van de Nadort vanaf 05-10-2022
De heer de Vries
Mevrouw Boelsma tot 30-05-2022
De heer IJnsen vanaf 08-09-2022
De heer de Vink
Mevrouw Offringa

8.9. Analyse van taken

Taak	Pijler	Grondslag	Toelichting	Collectief / maatwerk
Jeugdgezondheidszorg	Pijler 1: Monitoring, signalering en advies	Wet publieke gezondheid Art. 5 lid a t/m d, Art. 6b lid 3, Art 14, GR	JGZ incl. RVP. Keuze van B&W om dit onder te brengen bij de GGD.	Collectief
Epidemiologie	Pijler 1: Monitoring, signalering en advies	Wet publieke gezondheid Art. 2, lid 2a, Art. 14, GR	Op grond van de WPG verplicht ondergebracht bij GGD.	Collectief
Beleidsadvisering	Pijler 1: Monitoring, signalering en advies	Wet publieke gezondheid Art. 2, lid 2b, en 2c, Art. 14, GR	Op grond van de WPG verplicht ondergebracht bij GGD.	Collectief
Medische Milieukunde	Pijler 1: Monitoring, signalering en advies	Wet publieke gezondheid Art. 2, lid 2e, Art. 14, GR	Op grond van de WPG verplicht ondergebracht bij GGD.	Collectief
Academische Werkplaats	Pijler 1: Monitoring, signalering en advies	Wet publieke gezondheid Art. 2, lid 2a, 2b en 2c, Art. 14	Ondersteunend aan de taken voor epidemiologie en beleidsadvisering. Invulling van beleid van VWS.	Collectief
Gezondheidsbevordering	Pijler 1: Monitoring, signalering en advies	Wet publieke gezondheid Art.2, lid 2d, GR	Op grond van de WPG verplicht ondergebracht bij GGD.	Collectief, maatwerk per gemeente in aanvullend pakket.
Infectieziektebestrijding	Pijler 2: Uitvoerende taken gezondheidsbescherming	Wet publieke gezondheid Art. 6, GR	Op grond van de WPG verplicht ondergebracht bij GGD.	Collectief
TBC	Pijler 2: Uitvoerende taken gezondheidsbescherming	Wet publieke gezondheid Art. 6, GR	Op grond van de WPG verplicht ondergebracht bij GGD.	Collectief
Soa / Sense	Pijler 2: Uitvoerende taken gezondheidsbescherming	Wet publieke gezondheid Art. 6, GR	Op grond van de WPG verplicht ondergebracht bij GGD.	Collectief
Jeugdgezondheidszorg	Pijler 2: Uitvoerende taken gezondheidsbescherming	Wet publieke gezondheid Art. 5 lid a t/m d, Art. 6b lid 3, Art 14, GR	JGZ incl. RVP. Keuze van B&W om dit onder te brengen bij de GGD.	Overwegend maatwerk (Stevig Ouderschap is collectief maatwerk)
Reizigersvaccinatie	Pijler 2: Uitvoerende taken gezondheidsbescherming	-	Ter ondersteuning van infectieziekten-bestrijding (voorkomen van importziekten).	Particulier
Publieke gezondheidszorg Asielzoekers	Pijler 2: Uitvoerende taken gezondheidsbescherming	Wet COA	Door COA aanbesteed bij GGD GHOR, uitvoering (kostendekkend) door GGD'en.	Collectief, in opdracht van COA
Maatschappelijke crisisondersteuning	Pijler 3: Bewaken van publieke gezondheid bij rampen en crises	Wet Maatschappelijke Ondersteuning	Niet langer een wettelijke taak. Van oorsprong een taak uit de Wet collectieve preventie, hangt samen met THZ.	Collectief

Taak	Pijler	Grondslag	Toelichting	Collectief / maatwerk
Forensische geneeskunde	Pijler 3: Bewaken van publieke gezondheid bij rampen en crises	Wettelijke taak van de politie	Op basis van een overeenkomst met de Nationale Politie ondergebracht bij de GGD.	Collectief, in opdracht van Nationale Politie
Lijkschouw	Pijler 3: Bewaken van publieke gezondheid bij rampen en crises	Wet op de lijkbezorging, GR	Keuze van B&W om deze taak onder te brengen bij de GGD.	Collectief
Jeugdgezondheidszorg	Pijler 3: Bewaken van publieke gezondheid bij rampen en crises	Wet publieke gezondheid Art. 5 lid a t/m e, Art. 6b lid 3, Art 14, GR	JGZ incl. RVP. Keuze van B&W om dit onder te brengen bij de GGD. Art. 5 lid e is verplicht onderdeel van de GGD.	Collectief
Verkennend onderzoek en horen	Pijler 3: Bewaken van publieke gezondheid bij rampen en crises	Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg Art, 5:1	Keuze van B&W om deze taak onder te brengen bij de GGD.	Collectief, maar op factuurbasis naar rato van inwoneraantal
Inspecties kinderopvang	Pijler 4: Toezicht houden	Wet kinderopvang, Art 1.61 lid 2	Op grond van de Wet kinderopvang verplicht ondergebracht bij GGD.	Collectief
Inspecties WMO	Pijler 4: Toezicht houden	Wet Maatschappelijke Ondersteuning, Art. 6.1	Keuze van B&W om deze toezichthoudende taak onder te brengen bij de GGD. Deze taak is nog in ontwikkeling en daarom nog niet collectief.	Maatwerk
Technische hygiënezorg	Pijler 4: Toezicht houden	Wet publieke gezondheid Art, 2 lid 2f	Op grond van de WPG verplicht ondergebracht bij GGD.	Collectief